

ZMAG - Zelena mreža aktivističkih grupa

Godišnje izvješće o radu
2025.

Vukomerić, ožujak 2026

Sadržaj	
O ZMAG-u	4
VIZIJA	5
MISIJA	5
REKILIRANO IMANJE.....	5
CENTAR ZNANJA	6
NAŠA PODRUČJA DJELOVANJA.....	9
GLAVNI PROJEKTI I PROGRAMI U 2025.....	11
SALVIA: Collaboration for Sustainable Living - from Community to Society	11
ROSA LUXEMBURG STIFTUNG - Good Food/Good Energy for Better Society	12
ECOLISE - 3R HUB	12
ERASMUS+ Designe localy, apply it globaly - Igra POVEZANI	13
ERASMUS+ Sustain-Ability: Shaping Green COMP for the youth field	15
S+T+ARTS4WaterII: Art meets conviviality – Permaculture water management design	16
DRUŠTVENA BANKA SJEMENA	17
HOĆU TO!7	26
FESTIVAL ENERGIJE U PERMAKULTURI OGANJ	27
TEČAJ PERMAKULTURNOG DIZAJNIRANJA.....	28
LIJETNA ŠKOLA PRIRODNOG GRADITELJSTVA	30
NAŠA DOBRA HRANA	31
KONVENCIJA PRIRODNOG GRADITELJSTVA	33
EDUKACIJE O AGROEKOLOGIJI	34
EDUKACIJE O DOBROJ EKONOMIJI.....	38
EDUKACIJE O ODRŽIVOM ŽIVLJENJU	40
ČLANSTVA I SURADNJE.....	48
Nyélén POKRET ZA PREHRAMBENI SUVERENITET I AGROEKOLOGIJU	48
RIPESS EU (Solidarity Economy Europe Network).....	51
GOOD FOOD FOR ALL	53
BALKAN SEED NETWORK ASSOCIATION.....	55
CENTAR ZA MLADE VELIKA GORICA	55
ETNOGRAFSKI MUZEJ ZAGREB	57
HRVATSKA GLAZBENA MLADEŽ	58
FINANCIJSKO IZVJEŠĆE 2025.	59

UVODNA RIJEČ

Ovaj dokument donosi detaljan pregled naših aktivnosti i postignuća u 2025. godini, uključujući financijsko izvješće, ostvarene projekte, suradnje i planove za budućnost, te predstavlja dokaz naše predanosti u ostvarivanju ciljeva, misije i vizije udruge, kao i ogromne podrške članova, volontera, donatora i partnera bez čijeg doprinosa naši uspjesi ne bi bili mogući.

Radni tim je tijekom 2025. imao 7 stalno zaposlenih koji su u dogovoru s mnogobrojnim vanjskim suradnicima, volonterima, pojedincima, formalnim i neformalnim organizacijama, udrugama, obrazovnim ustanovama i drugim javnim domaćim i stranim institucijama.

Provodili smo 6 velikih projekata i održali više od 200 aktivnosti predavanja, radionica i raznih drugih oblika edukacija. U našem smo Savjetovalištu za permakulturu i održivo življenje održali više od 500 besplatnih savjetovanja, a na Recikliranom imanju ugostili više od 1000 posjetitelja kojima smo zorno prezentirali naš osobit način prakticiranja permakulture i održivog življenja.

Javnosti najzanimljiviji događaji na Recikliranom imanju u 2025. godini su bili naši Festivali Oganj (2. po redu festival energije u permakulturi) i Naša dobra hrana (9. po redu festival o održivosti prehrambenih sustava), te Konferencija prirodnog graditeljstva (9. po redu) kada smo u cjelodnevним besplatnim programima predavanja, radionica, vođenih obilazaka Imanja, te osvježnja u obliku jela i pića ugostili na svakom od njih više desetaka stručnjaka i amatera, teoretičara i praktičara, mladih i starih, motiviranih i zainteresiranih za rad na poboljšanju svijeta oko sebe.

Bili smo na 3. Nyéléni Global Forumu u Šri Lanki i zajedno s više od 700 delegata iz svih dijelova svijeta raspravljali o prehrambenom suverenitetu i agroekologiji te povezanosti s drugim borbama i progresivnim pokretima i Svjetskom forumu društvene i solidarne ekonomije u Bordeauxu koji je okupio 10000 delegata iz cijelog svijeta koji su predstavljali različite modele pomoću kojih društvena i solidarna ekonomija rješava brojne probleme s kojima se suočava današnje društvo.

Na ovogodišnjoj skupštini Europske mreže za solidarnu ekonomiju RIPESS Europe (Solidarity Economy Europe Network) naš je Dražen izabran za novi trogodišnji mandat koordinатора ove najveće Europske mreže za solidarnu ekonomiju.

Uključili smo se u koaliciju Goodfoodforall.org kao koordinatore prikupljanja potpisa za Europsku građansku inicijativu "Hrana je ljudsko pravo za sve".

Najvećim uspjehom i dalje doživljavamo kontinuitet visoke razine aktivnosti prijenosa znanja što je rezultat našeg stalnog ulaganja u vlastito znanje i vještine kako bismo što bolje obavljali svoju ulogu kao Centar znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj iz područja održivog življenja i razvoja permakulture.

Na ZMAG-ovom Recikliranom imanju, kroz godine brojnih radionica, tečajeva i događanja, nastale su mreže prijateljstava, projekti, suradnje... ali i – ljubavne priče, pa ćemo tako ljeta

2025. pamtiti po dvije svadbene svečanosti – parova koji su se upravo ovdje upoznali i započeli romantičnu vezu. Jedan od njih čine dugogodišnji član ZMAG-a i njegova izabranica, Kristijan Perlić i Petra Vrdoljak koji su se upoznali na ZMAG-ovom tečaju permakulturnog dizajniranja. Tri godine kasnije, par ne samo da je uplovio u bračnu luku, nego se i sretno preselio iz grada na selo gdje je krenuo graditi svoju održivu priču.

O ZMAG-u

Zelena mreža aktivističkih grupa (ZMAG) je udruga koja od 2002. okuplja organske vrtlare, praktičare primjenjivih tehnologija i ekološkog graditeljstva, dizajnere permakulture, istraživače pravednih socijalnih modela organizacije i ravnopravnih međuljudskih odnosa te ekološke aktiviste.

Udruga ZMAG djeluje kao jedan od devet Centara znanja za društveni razvoj u Hrvatskoj, u području održivog življenja i razvoja permakulture. Godinama razvija prostore istraživanja i učenja praktične primjene znanja i vještina za održivo življenje primjenjujući permakulturni dizajn i poštujući permakulturnu etiku (briga za ljude, briga za Zemlju i pravedna raspodjela resursa).

Udruga je postala poznata kao inkubator za primjenu održivosti, pri čemu se posebno ističe izgradnja edukacijskog centra Reciklirano imanje u Vukomeriću koje je sjedište udruge i socijalno-edukacijski centar. ZMAG već dvadeset godina radi na provedbi aktivnosti u područjima ekološke proizvodnje hrane i očuvanja sjemena, održivom gospodarenju otpadom, učenju o upotrebi obnovljivih izvora energije, izgradnji ekoloških i prirodnih kuća,

zagovaranju i stvaranju modela dobre ekonomije, odnosno sustava društvene i solidarne ekonomije.

VIZIJA

ZMAG teži svijetu u kojem ljudi imaju zadovoljene životne uvjete, socijalna i ljudska prava, pri čemu se ne ugrožava okoliš i održivost ekosustava.

MISIJA

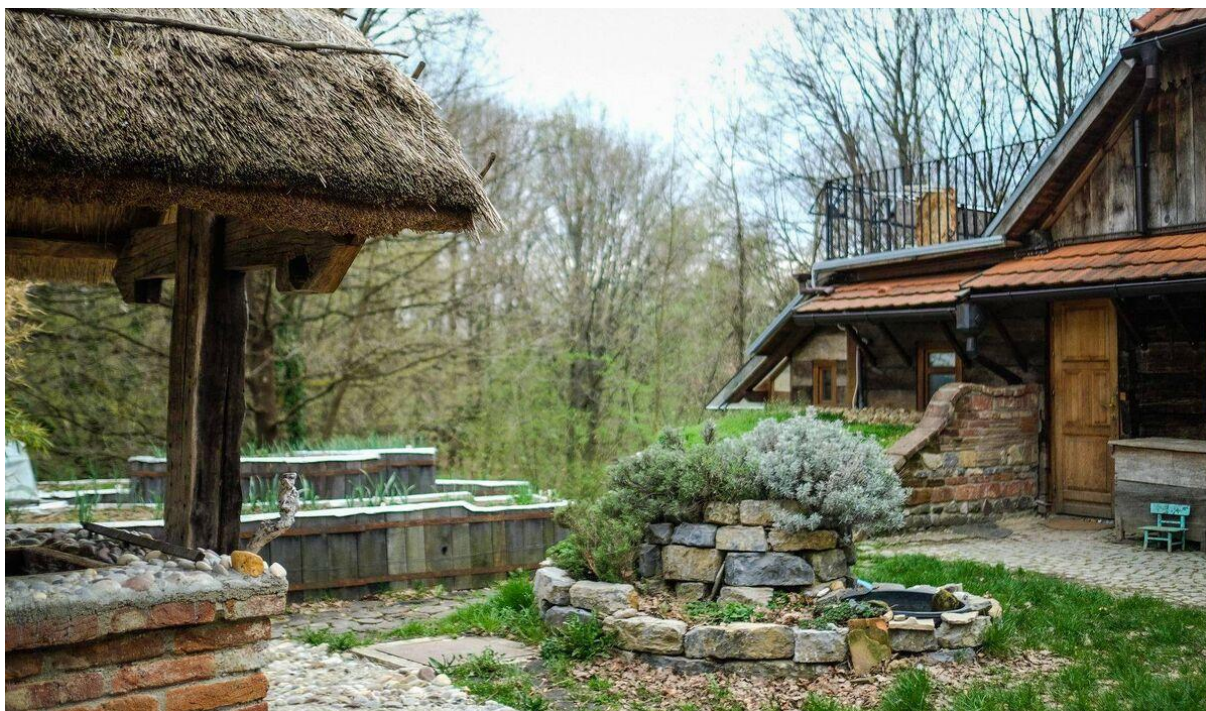
Razvoj i promicanje permakulture, ekoloških znanja i vještina, primjenjivih modela i tehnologija važnih za kreiranje održive društvene promjene te poboljšanje kvalitete života ljudi.

REKILIRANO IMANJE

Reciklirano imanje je edukacijski centar i naš poligon za učenje i podučavanje na kojem provodimo velik dio naših programa. Reciklirano imanje nalazi se u naselju Vukomerić, 25 kilometara udaljeno od Zagreba na kojemu ugošćujemo različite grupe djece i odraslih i u kojem održavamo ogledni vrt prema permakulturnim principima, razvijamo bogatu Društvenu banku sjemena i stalno obogaćujemo našu čitaonicu „Znanje imanje“ s brojnom literaturom iz permakulture, održivog razvoja, zaštite okoliša, solidarne ekonomije i drugih srodnih tema. Reciklirano imanje je naš najvažniji projekt – kontinuirano stvaranje i poboljšavanje edukativnog i životnog centra za permakulturu i održivi dizajn.

Od 1999. mjesto je postalo poznato po praktičnim radionicama i pristupu s puno edukacije, eksperimenata, učenja, istraživanja te uskoro navršava 25 godina postojanja.

U samom selu je, uz Reciklirano imanje, sagrađeno ili obnovljeno nekoliko kuća koje su tijekom godina naselili članovi naše udruge.

ZMAG (Zelena mreža aktivističkih grupa) i Reciklirano imanje već su dugi niz godina prostor za održavanje volonterskih aktivnosti. Reciklirano imanje je već odavno prepoznato kao mjesto otvoreno za uključivanje kroz volonterski rad te nam se stoga javlja zadovoljavajući broj pojedinaca i pojedinki koji nam na taj način žele pomoći, a sebi priuštiti korisno iskustvo. Ovom tipu aktivnosti pomaže i naša sve kvalitetnija suradnja koju imamo s Volonterskim centrom Zagreb tako da se u 2025. godini u naše aktivnosti uključilo 40 volontera i volonterki s ukupno 239 volonterskih sati rada u aktivnostima u skladu s osobnim preferencijama i potrebama na Recikliranom imanju i van njega u ZMAG-ovim aktivnostima.

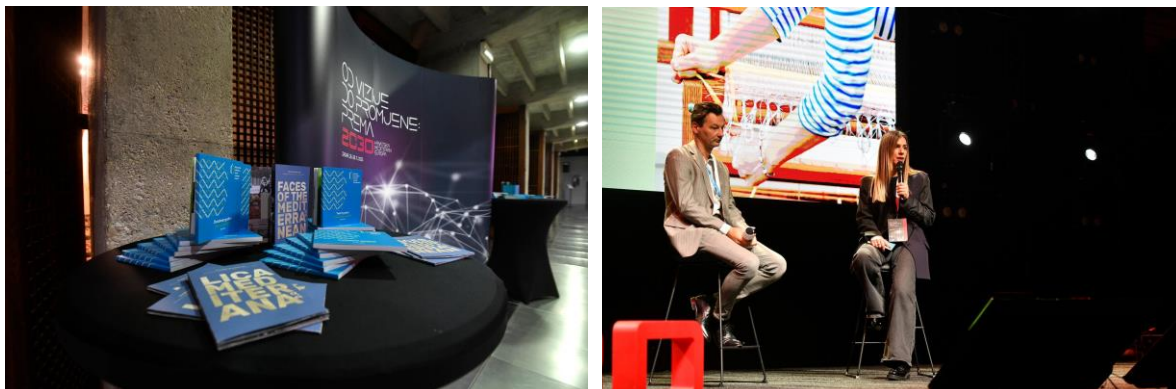
CENTAR ZNANJA

Kao jedan od devet Centara znanja za društveni razvoj u Republici Hrvatskoj kontinuirano provodimo svoje aktivnosti kroz Reciklirano imanje i edukativne programe iz područja održivog življenja i razvoja permakulture.

Centar znanja je godinama ulagao u našu bazu ekološko-socijalni edukacijski centar Reciklirano imanje, a mi jačali naše kapacitete i znanje tako da smo tijekom 2025. osim podrške i usluge edukacije, mentorstva i konzaltinga drugim organizacijama pružali i uslugu iznajmljivanja prostora.

Najvažniji događaj u sklopu suradnje s Nacionalnom zakladom za razvoj civilnog društva i Centara znanja u 2025. godini bila je Međunarodna konferencija "Od vizije do promjene: prema 2030" koja se održala u Zadru 26.-28. 11. 2025. i okupila 300 predstavnika organizacija civilnog društva, potpornih institucija i znanstvenika s ciljem pronalaska zajedničkih aktivnosti.

ZMAG je na konferenciji predstavljao Dražen Šimleša koji je na otvorenju prilikom predstavljanja svih devet Centara znanja navelo područja našeg djelovanja te modele suradnje i aktivnosti za opće dobro koje provodimo. Istaknuo je važnost aktivizma za solidarnost i održivost, suradnju i toleranciju u današnjoj Hrvatskoj i svijetu obilježenom podjelama, mržnjom prema drugačijima i brojnim krizama.

Drugog dana Konferencije Dražen je vodio četiri manja panela, dva na temu Digitalizacije i okoliša s prijateljima i partnerima iz Zelene akcije u prijepodnevnom, te dva panela samostalno u poslijepodnevnom terminu na temu Otpornost i održivost u lokalnim zajednicama.

Na konferenciji smo dobili korisne uvide i iskustva od predstavnika organizacija civilnog društva te povelili brojne korisne razgovore sa sudionicima.

Javnost kontinuirano informiramo o radu Centra znanja i vidljivost je prisutna u svim akcijama koje su financirane sredstvima Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva (kao i aktivnosti svih ostalih naših projekta financiranih iz drugih izvora ili samostalnoj organizaciji) preko naše internetske stranice www.zmag.hr i društvenih mreža <https://www.instagram.com/zmag.recikliranoimanje/> i <https://www.facebook.com/zmag.recikliranoimanje>,

te kroz često pojavljivanje u medijima od kojih ćemo u 2025. godini najvažnijim istaknuti reportažu HRT-ove emisije **Eko zona** o prijedlogu nove Uredbe o sjemenu Europske komisije snimanu na Recikliranom imanju povodom otvorenog pisma ministrima poljoprivrede i novom povjereniku za zdravstvo EU-a zbog prijedloga nove Uredbe o sjemenu Europske komisije od strane 139 organizacija iz 23 zemlje EU-a među kojima je i ZMAG; kojim smo pozvali na hitna poboljšanja zakonodavstva EU-a o sjemenu. "Trenutni zakonski prijedlog predstavlja ogromnu prijetnju raznolikosti naših kultiviranih biljaka i pravu naših poljoprivrednika da koriste vlastito sjeme", upozorila je naša Dunja Zbiljski među ostalim predstavnicima okupljenih organizacija hrvatsku javnost i pozvala građane da potpišu peticiju "Podignimo vilice za raznolikost" (www.raiseourforks.org) o čemu je "ostao i vidljiv trag" na <https://www.youtube.com/watch?v=MQUpXGYchfQ>.

Ekipa Eko zone nas je posjetila još jednom zbog snimanja reportaže na temu prirodnog graditeljstva u kojoj je gostovao Matko Šišak i koja je objavljena na <https://www.youtube.com/watch?v=1K4EbHpgCdg>

Reciklirano imanje je posjetila i ekipa emisije "Dom na kvadrat" kako bi saznala više o prirodnom graditeljstvu – održivom načinu gradnje koji koristi prirodne materijale, poštuje okoliš i stvara zdrave prostore za život. U prilogu je naš graditelj Kristijan Perlić gledateljima približio filozofiju i praksu gradnje u skladu s prirodom <https://www.youtube.com/watch?v=o7TCLcyMTwY>

Portal "Bauštela" istraživao je koji su osnovni elementi za život izvan mreže te što bi jednoj obitelji u Hrvatskoj trebalo za život izvan urbanog područja, te su bili na Recikliranom imanju i objavili članak na https://baustela.hr/odrziva-gradnja/zivot-izvan-mreze-na-hrvatski-nacin-nije-problem-ni-novac-ni-wc-i-tus-vec-strpljenje/?fbclid=IwY2xjawMG7ftleHRuA2FlbQlxMQABHmIkYMoYB2SeGcBshHCqMHRyMBZWbT_MJbW6oX2mRlvcjTaw2uMkAKaYxOf_aem_kAqW36zaYfPi_1_7JlbQmkQ

Portal **Express24sata.hr** je također ispričao našu priču o pokretanju i razvoju Recikliranog imanja, filozofiji ZMAG-a i aktivnostima koje ovdje provodimo. "Na ovo mjesto privukla nas je potreba za promjenom. Htjeli smo izaći iz gradske rutine i okušati se u životu koji je bliži prirodi, stvarniji i smisleniji. Bila je to i prilika da obnovimo znanja i vještine starih generacija, one koje su s vremenom nestale iz svakodnevnog života, i nadogradimo ih vlastitim iskustvima i vrijednostima", poručio je čitateljima naš Matko Šišak. https://express.24sata.hr/politika-i-drustvo/cudnovato-reciklirano-imanje-u-vukomericu-imaju-i-ljetnu-skolu-prirodnog-graditeljstva.30179?fbclid=IwY2xjawMldexleHRuA2FlbQlxMQABHvhplyCGVdV4HHasulcjvHiUK8oZVHIKH70EJPDl-gdcKm6S7mIQh4b8y6a_aem_T-nPjzA-DQqzpnkA6cohWA

Portal **AgroKlub.com** objavio je članak "Što je dobro znati prije kupnje ili razmjene sjemenja?" prilikom održavanja prvog izdanja ZRNOLOVA i otvorenja Knjižnice sjemenja u KGZ Knjižnica Kustošija (<https://www.agroklub.com/.../sto-je-dobro-znati.../107958>), te članak o predavanju koje je Dražen Šimleša održao u Istri pod nazivom "Održivi razvoj: ideje koje mijenjaju svijet" (<https://shorturl.at/RLVGK>)

Radio Samobor nas je pozvao u emisiju "Sjetva" gdje je aktivnosti Zelena mreža aktivističkih grupa predstavila naša tajnica Una Milić.

NAŠA PODRUČJA DJELOVANJA

Tijekom 2025. godine smo intenzivno djelovali na pet programskih područja

- agroekologija

Podizali smo svijest o važnosti ekoloških metoda u proizvodnji hrane, promovirali održive poljoprivredne prakse i regenerativnu poljoprivredu, povezivali lokalne proizvođače i potrošače, provodili edukativne aktivnosti i sudjelovali u raznim događanjima vezanim uz podupiranje otpornosti i održivosti u poljoprivrednim ekosustavima.

Sudjelovali smo u izradi novog prijedloga zakona vezano za sjeme na razini EU-a i predlagali smjernice za prilagodbu nacionalnog zakonodavstva, te zajedno s mnogim europskim udrugama poljoprivrednika, širili informacije u javnosti o novom dalekosežnom zakonskom prijedlogu o genetski modificiranim organizmima (GMO-ima) te se uključili u kampanju "Farmers unite - Zaustavimo EU-Mercosur sporazum!" (sklopljen između Europske unije i zemalja Mercosura - Argentine, Brazila, Paragvaja i Urugvaja) u kojoj su pojedinci i organizacije slale e-maileve ministarima i zastupnicima Europskog parlamenta iz svoje zemlje u kojima ukazuju na katastrofalne posljedice koje će uzrokovati za europske poljoprivrednike.

Uključili smo se u Europsku građansku inicijativu "Hrana je ljudsko pravo za sve" kao koordinator prikupljanja potpisa za Hrvatsku u sklopu koalicije goodfoodforall.org s ciljem da u Hrvatskoj prikupimo 8 640 od ukupno milijun potrebnih na području Europske unije.

Kontinuirani rad Društvene banke sjemena i solidarnog kratkog lanca opskrbe Naša dobra hrana najbolji su primjeri i rezultati našeg uspješnog rada uz organizaciju predavanja i radionica ekološkog vrtlarenja, Proljetnog tečaja permakulturnog dizajna, razmjene sjemena, festival Naša dobra hrana, Gobar Food Lab i razne druge aktivnosti kojima istražujemo

održivije oblike proizvodnje hrane, pravednije sustave distribucije, ekološke trendove u vrtlarstvu, održavanje genske raznolikosti kroz čuvanje smjenena i nudimo rješenja za problem klimatskih promjena.

- **dobra ekonomija**

Nastavili smo kroz praksu zagovarati ideje dobre ekonomije djelovanjem Zadruga za dobru ekonomiju i Kratkog lanca opskrbe Hrana za dobro, a ZMAG-ov DSE Centar je pružao podršku jedinicama lokalne i regionalne samouprave i organizacijama civilnog društva u razvoju modela dobre prakse i predstavljao potporni mehanizam razvoju strategija, planova i projekata na principima društvene i solidarne ekonomije, koji će dugoročno biti na raspolaganju svim inicijativama u Hrvatskoj koje žele u svojim lokalnim zajednicama pokrenuti i provesti razvojne projekte i programe.

- **prirodno graditeljstvo**

Višegodišnje iskustvo stečeno ponajprije kroz više od 25 godina rada na objektima Recikliranog imanja nastavili smo dijeliti sa širim krugom javnosti kroz edukacije i manifestacije. Organizirali smo 9. po redu Konvenciju prirodnog graditeljstva na Recikliranom imanju na kojoj smo razmjenjivali znanja, promovirali inovacije i održiva rješenja najzanimljivijih hrvatskih prirodnih graditelja. Održali smo Ljetnu školu prirodnog graditeljstva kao višednevnu temeljitu i cjelovitu edukaciju o korištenju lokalnih, prirodnih i recikliranih materijala koja je ove godine rezulturala između ostaloga i izgradnjom geodezijske kupole. Umjetnička suradnja našeg Matka Šišak s udrugom "Drugo more" na otoku Visu rezultirala je održivim sustavom za vodu integriranim u permakulturni dizajn koji uključuje korištenje tradicionalnih graditeljskih tehnika primjerenih mediteranskom otoku, kreiranje i ugradnju inovativnih tehnoloških rješenja, biljni pročistač te holistički pristup sustavu vode koji se može promijeniti i na drugim sličnim područjima. Održali smo brojna predavanja i savjetovanja zainteresiranima prilikom obilazaka naših objekata.

- **energetska tranzicija**

Podupirali smo prijelaz na obnovljive izvore energije i decentralizirane energetske sustave kroz informativne i praktične radionice. Nastavili smo s praćenjem i utjecajem na donošenje zakona i politika vezanih za obnovljive izvore energije i uključivanje građana u energetiku u Hrvatskoj, educiranjem javnosti o važnosti obnovljivih izvora energije i građanske energije kroz organizaciju predavanja, radionica i javnih događanja, te suradnju s drugim organizacijama civilnog društva, lokalnim zajednicama i institucijama kako bi se zajednički radilo na postizanju ciljeva vezanih za veće korištenje obnovljivih izvora energije i razvoj energetske zajednice i zadruga.

Organizirali smo OGANJ - festival obnovljive energije u permakulturi kako bismo široj javnosti predstavili praktične primjere demokratske energetske tranzicije i umrežavanja zainteresiranih za sudjelovanje u proizvodnji i korištenju građanske energije.

- **edukacija za održivo življenje**

Aktivno smo provodili edukativne aktivnosti iz područja održivosti hrane i zdrave prehrane, gospodarenja otpadom i recikliranja, održive potrošnje, prirodne gradnje, agroekologije, obnovljivih izvora energije i socijalne ekonomije za škole, suradničke organizacije, partnere, volontere i lokalnu zajednicu. Kontinuirano smo savjetovali građane, udruge i sve zainteresirane, bilo bilo grupno ili pojedinačno, potpuno besplatno u našem Savjetovalištu za

permakulturu i održivo življenje i DSE Centru podrške bili na raspolaganju inicijativama koje žele u svojim lokalnim zajednicama pokrenuti i provesti razvojne projekte i programe u skladu s konceptima i vrijednostima društvene i solidarne ekonomije.

GLAVNI PROJEKTI I PROGRAMI U 2025.

SALVIA: Collaboration for Sustainable Living - from Community to Society

Salvia Foundation je organizacija koja podržava inicijative vezane uz održivu poljoprivredu, raznolikost sjemena i lokalne prehrambene sustave; jača mreže organizacija i zajednica koje rade na transformaciji prehrambenih i sjemenskih sustava u Europi.

Salvia u sklopu projekta Collaboration for Sustainable Living - from Community to Society podržava rad naše Društvene banke sjemena i Edukacijskog centra Reciklirano imanje kao mjesta povezivanja organizacija i farmera, razmjene znanja o sjemenu i održivoj poljoprivredi, promicanja raznolikosti usjeva i lokalnih prehrambenih sustava, te organiziranja radionica, događaja i suradnje između organizacija.

Sredinom ožujka otputovali smo u Genu na događaj "Global Lab #4: Food Systems Transformation" u organizaciji švicarskog foruma o vanjskoj politici **Think Tank foraus**.

Na događaju su sudjelovali stručnjaci sa svih razina ove teme: Lourdes Marie Orlando (FAO), Christophe Golay (Institut za međunarodne i razvojne studije, Geneva), Célia Bühler (YPARD), Saskia Sanders (Švicarski savezni ured za poljoprivredu) i naša Dunja Zbiljski koja je predstavila poveznice politika i inicijative na lokalnom nivou.

U prvom dijelu dana smo predstavili razne aktere i slojeve ove problematike, a u praktičnom dijelu smo radili projekcije za ostvarenje cilja u 2045. kroz postavljanje potrebnih koraka i strategije.

Ova jednodnevna radionica bila je namijenjena studentima koji su učili timski preuzimati ulogu strateškog razlaganja svih dijelova problematike te adresiranja nužnih ciljeva za ostvarenje promjena.

ROSA LUXEMBURG STIFTUNG - Good Food/Good Energy for Better Society

U sklopu projekta Good Food/Good Energy for Better Society smo organizirali 2. po redu Festival energije u permakulturi OGANJ (15.6.2025.) u obliku Konferencije o energetske tranziciji, te cjelodnevno besplatno programa za više od 60 posjetitelja; građana, stručnjaka i aktivista koji dijele zajedničku viziju pravedne energetske tranzicije s programom koji je uključio obilazak Recikliranog imanja, predavanja, panel raspravu i praktične radionice; 9. po redu Festival NAŠA DOBRA

HRANA koji promiče agroekologiju, održivi odnos prema prirodi i ljudima te inovativne pristupe sjemenarstvu (27.9.2025.) kao cjelodnevni besplatni program inspirativnih predavanja, predstavljanja primjera dobre prakse i praktičnih radionica za sve uzraste posjetitelja kojih je ove godine bilo više od 150; te Global Food Lab događanje koje promiče održive i solidarne poljoprivredne modele i potiče razgovore o održivim smjerovima i praksama u proizvodnji hrane (25.10.2025.) koje je okupilo 20ak sudionika u cjelodnevnoj panel raspravi, razmjeni iskustva i umrežavanju uz tri predavanja i radionicu.

Sredinom rujna, Una Milić i Ivan Zoković sudjelovali su na regionalnoj radionici o pravednoj energetske tranziciji koju je organizirala RLS SEE s ciljem okupljanja organizacija koje se ovom temom bave praktično i politički. Radionica je održana u Tuzli, od 12. do 14. rujna 2025. godine, a cilj ovog susreta bio je razmjena uvida o političkom i okolišnom kontekstu te uvjetima rada u različitim zemljama regije. Sudionici iz ZMAG-a (Hrvatska), Alternative Kakanj (BIH), Fronta slobode (BIH) i Organizacija za političku ekologiju Polekol (Srbija) raspravljali su o izazovima s kojima se suočavamo na „domaćem terenu“, alternativama koje organizacije razvijaju, kao i o potencijalu za jače regionalno povezivanje i zajedničke političke odgovore.

ECOLISE - 3R HUB

Kao jedan od 5 odabranih nacionalnih središta, ZMAG suvodi fazu ECOLISE-ovog Fonda za regenerativne zajednice - Regenerative Communities Fund (RCF) odabranog putem projekta Funding Fairer Futures (FFF), u sklopu kojeg su u 2025. godini objavljena dva poziva; jedan poziv za 15 Demonstratora – već uspostavljenih, inovativnih, zajednicom vođenih inicijativa u području klimatske akcije, regeneracije ili

pravedne tranzicije iz Hrvatske, Finske, Francuske, Portugala i Španjolske i one će dobiti

financijsku podršku (ub-grantove) za objavu poziva za 50 Pathfinders zajednica - malih lokalnih inicijativa koje vodi zajednica i koje rade na klimatskom djelovanju i lokalnoj regeneraciji iz Hrvatske, Finske, Francuske, Portugala i Španjolske kako bi se povezale, razmjenjujemale iskustva i pojačale svoj utjecaj.

ERASMUS+ Designe locally, apply it globally - Igra POVEZANI

Tijekom 2025. smo koordinirali ERASMUS+ projekta "Design locally, apply it globally" projekt u kojem smo zajedno s partnerskim organizacijama

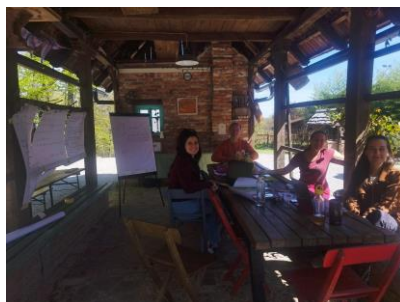

**Funded by
the European Union**

Zeleno Doba – Centar za održivi rast i razvoj iz Beograda i Društvo za permakulturo Slovenije iz Ljubljane spojili znanja iz društvenog dijela permakulture, design thinking metode i „gamifikacije“ s ciljem osmišljavanja alata socijalne permakulture koji bi temu približio mladim osobama i kreirali edukativnu igru “Povezani” na 4 jezika (engleski, hrvatski, slovenski, srpski). U sklopu projekta smo održali radionicu „Do održivih rješenja uz permakulturu i design thinking“ u sklopu Dana permakulture i tranzicije, 15.2.2025. u Centru za kulturu i informacije Maksimir.

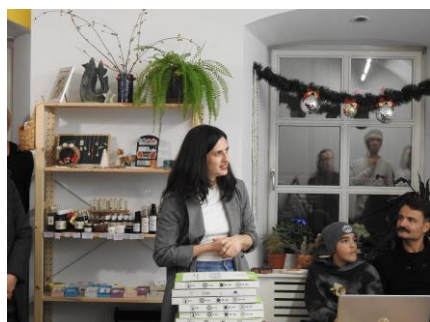
Održali smo timski sastanak na Recikliranom imanju 11.4.2025. posvećen razvoju društvene igre kojom želimo mladima, kroz interaktivan alat, približiti pojmove permakulture i socijalne permakulture, te dogovorili detalje nadolazećeg treninga u Sloveniji.

Organizirali smo i sudjelovali u Tečaju o održivosti “Design Thinking metodi i društvenoj permakulturi” u Sončnom Griču u Sloveniji od 3. do 9. 6.2025. i sa 12 polaznica i polaznika iz Hrvatske, Slovenije i Srbije koji su kroz timski rad i praktične zadatke, učili primjenjivati Design Thinking metodologiju u radu s mladima i lokalnim zajednicama, te smo po prvi puta testirali novoosmišljenu igru “Povezani” koja je nastala s ciljem edukacije o permakulturi.

12.12.2025. smo u prostoru Art studia Limun i Lasica u Zagrebu održali završni događaj Erasmus+ projekta „Design locally, apply it globally“ predstavljanje nove društvene edukativne igre POVEZANI / CONNECTED.

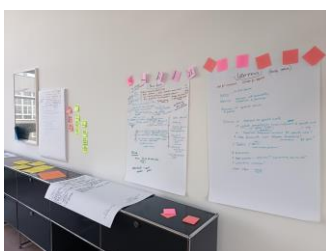

ERASMUS+ Sustain-Ability: Shaping Green COMP for the youth field

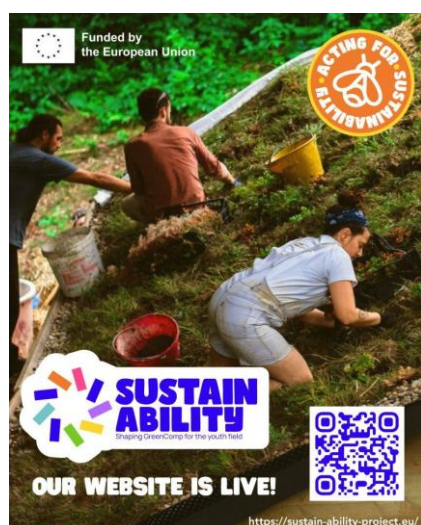
Zajedno s partnerima iz International Youth Work Trainers Guild iz Njemačke, Global Ecovillage Network of Europe e.V. iz Njemačke, Global Ecovillage Network of Europe podružnica iz Španjolske, ASOCIATIA A.R.T. FUSION iz Rumunjske i REPLAY Network iz Italije provodimo Erasmus+ KA220-YOU - Cooperation partnerships in youth (KA220-YOU) projekt kojem je glavni cilj učiniti praktičnijim i primjenjivijim dokument „GreenComp - Europski okvir kompetencija za održivost“. Unutar projekta kreiramo kurikulum za sektor mladih s fokusom na ovaj EU dokument o zelenim

kompetencijama, zajedno s uputama i savjetima na koji način ostvariti navedene kompetencije, te koordinirati radni paket koji istražuje postojeće projekte koji se bave GreenComp dokumentom i prati analizu razvoja u svih pet zemalja članica konzorcija projekta. 17.-23.02.2025. smo bili na sastanku svih partnera u njemačkom Weimaru, čime je započela provedba projekta, a s obzirom da ZMAG koordinira radni paket koji istražuje postojeće projekte koji se bave s GreenComp dokumentom te prati analizu razvoja u svih pet zemalja članica konzorcija, održan je i sastanak svih glavnih istraživača na projektu u Berlinu gdje su određeni koraci potrebni da se provede uspješno istraživanje.

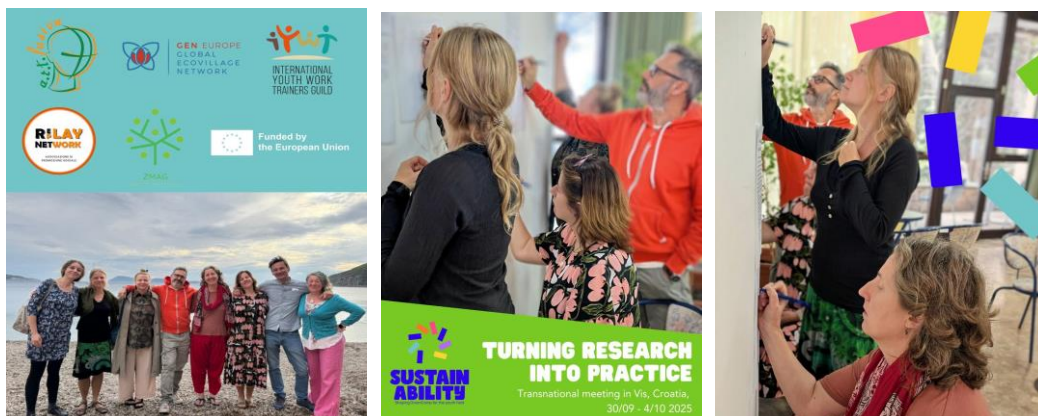
U sklopu projekta smo zajedno s partnerima proveli on-line anketu namijenjenu svim akterima koji su upoznati s dokumentom "GreenComp - Europski okvir kompetencija za održivost" i objavili web stranicu <https://sustain-ability-project.eu/>.

U prekrasnoj Komiži na otoku Visu, održali smo drugi sastanak timova "Sustan-Ability: Shaping Green COMP for the youth field", a ZMAG je u sklopu ovog četverodnevno sastanka bio domaćin i koordinator radne grupe čiji je cilj bio pregledati rezultate istraživanja iz protekle godine i započeti s izradom obrazovnih materijala.

Interaktivni format sastanka osigurao je da se znanje stvarno prenese s istraživača na edukatore, a više od 100 intervjua provedenih tijekom istraživačke faze znači da će obrazovni materijali razvijeni su sklopu projekta biti utemeljeni na stvarnim potrebama, a ne na pretpostavkama.

Ovim projektom zajedno gradimo zelene kompetencije koje će osnažiti mlade ljude bitnim vještinama za održivu budućnost i oblikovati sljedeću generaciju lidera održivosti. Naš zajednički cilje je razvoj praktičnih materijala za integraciju dokumenta "GreenComp - Europski okvir kompetencija za održivost" u rad s mladima diljem Europe.

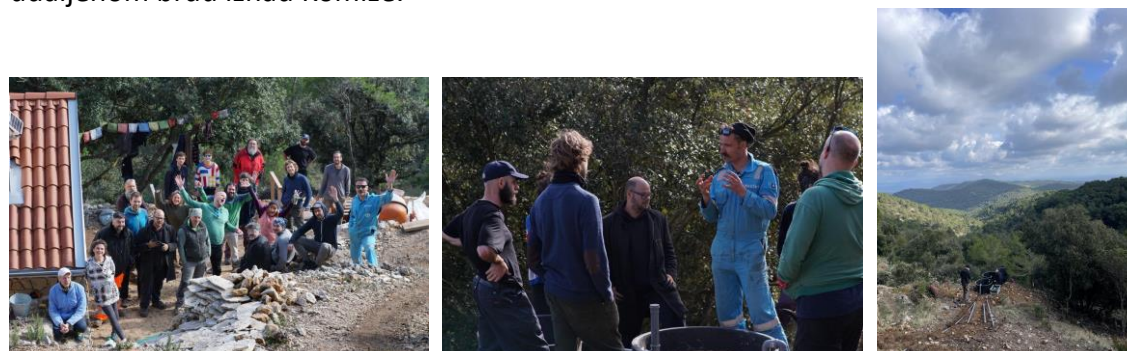

S+T+ARTS4WaterII: Art meets conviviality – Permaculture water management design

ZMAG-ov projekt u partnerstvu s Udrugom Drugo more "Cisterns Meet Modern Tech – Circular Water Systems as a Convivial Tool" kao jedan je od pobjedničkih projekata na "S+T+ARTS4WATERII" je rezultirao izgradnjom "Skupljača oblaka" (ili "Hvatača magle") kojeg su petorica naših majstora, pod vodstvom Matka Šišaka, izgradili kao cjeloviti sustav za skupljanje, filtraciju i distribuciju kišnice, te sustav biljnih pročišćivača za pročišćavanje sivih voda na otoku Visu.

Tijekom proljetnog boravka na otoku Visu čiji je domaćin organizacija **Drugo more**, lansiran je jedan od dva **Starts** izazova koji kombinira umjetnost, tehnologiju i znanost - Matkov projekt pod nazivom "Cisterns Meet Modern Tech – Circular Water Systems as a Convivial Tool" koji za cilj ima stvoriti održivo rješenje za pružanje pitke vode i tretiranje otpadnih voda na udaljenom brdu iznad Komiže.

Od 13. do 16. svibnja 2025. Matko je bio sudionik međunarodne ljetne škole "S+T+ARTS4WaterII: Shaping the Future of Ports" koja se održala u Rijeci, u organizaciji udruga **Drugo more** iz Rijeke i PiNA iz Kopra. Ljetna škola je u Rijeku stigla u sklopu međunarodnog **Starts** projekta (Science, Technology and Arts for Water Management) kojeg je pokrenula Europska komisija i okupila je jedinstvenu zajednicu umjetnika, znanstvenika, tehnoloških stručnjaka, predstavnika lučke industrije te donositelja odluka iz cijele Europe kojoj je Matko predstavio tehnološko-umjetnički projekt Art meets conviviality – Permaculture water management design nastao u sklopu Cisterns Meet Modern Tech – Circular Water Systems as a Convivial Tool (S+T+ARTS4Water II Residency na otoku Visu, Croatia).

22.10.2025. je Matko Šišak na Visu predstavio lokalnoj i, nacionalnoj i međunarodnoj javnosti rezultate jednogodišnjeg rada tijekom rezidencije S+T+ARTS4WaterII. Uz predstavljanje kružnog sustava prikupljanja i distribucije vode, predstavljena je i zvučna instalacija koja, korištenjem sustava senzora bilježi količinu oborina, vlažnost zraka, temperaturu, brzinu i smjer vjetera te razinu svjetlosti i zatim ih pretvara u glazbene elemente, tvoreći kompoziciju koju je izravno oblikovala priroda i koja se može pod nazivom "Simfonija vode u doba suše" čuti na https://youtu.be/f_Cuwc_jtul.

Skice i vizualna dokumentacija postali su dio edukativnog priručnika i brošure o osiguravanju vode u uvjetima suhe mediteranske klime koja se može besplatno preuzeti na našim stranicama <https://www.zmag.hr/hr/baza-znanja>

DRUŠTVENA BANKA SJEMENA

2025. godinu ćemo pamtiti po najvećem okupljanju članova ZMAG-ove Društvene banke sjemena ikada do sada. Godišnje okupljanje smo organizirali u subotu 6.9.2025., nešto ranije nego inače, kako bi mogli uživati u punom vrtu i ručku napravljenom od naših plodova, na što smo bili jako ponosni.

Druženje smo započeli obilaskom imanja i vrtova, prošli kroz uspješne i neuspješne kulture i eksperimente te poslušali dva edukativna predavanja naših iskusnih aktivnih članova Robina Gunjevića i Petre Pavleke. Nakon ručka smo razmijanivali sjeme, biljke, malčeve te, uz druženje, čistili sjeme mrkve i suncokreta. Članovi/ice su doputovali iz različitih dijelova Hrvatske i dali velik doprinos ostvarivanju misije očuvanja lokalno uzgojenog i organskog sjemena.

15. veljače smo službeno otvorili sezonu razmjene sjemena u 2025. godini, te isti dan prisustvovali na razmjenama u čak dva grada - Čakovcu i Zagrebu.

Turneju je naša Dunja Zbiljski započela putovanjem u Čakovec gdje se odvila 24. razmjena sjemena u organizaciji Udruge Duga i Centra Rudolfa Steinera i ondje pronašli mnoge nove zanimljive vrste koje će se, nakon umnožavanja, pronaći na popisu dostupnog sjemena ZMAG-ove Društvene banke.

Nakon Čakovca, odjurila je u Zagreb, na **Dan Permakulture i tranzicije u Centru za kulturu i informacije Maksimir** gdje smo, uz bogat program, tijekom cijelog dana nastavili mijenjati sjemenčice s okupljenim sjemenarima i posjetiteljima.

22.2.2025. je prvi puta ZMAG-ova Društvena banka sjemena sudjelovala na **Razmjeni plemki i sjemena u Cerniku** koja se održavala pod nazivom "Sačuvajmo stare sorte - in memoriam Vjeko Hudolin" u sjećanje na jednog od njezinih pokretača. Stol smo dijelili s našim aktivnim članicama - Marcelom Velfl (**Cosmic Gardener**), Petrom Pavlekom (**Zemljanka**) te kultnom gospođom Ankom Štabić i njezinom riznicom sorti grahorica.

24.2.2025. smo za naše drage susjede, organizirali malu razmjenu sjemena u Zadrudnom centru **Zadruga Zelenica - ZDC Brezovica** u ZDC Zelenica.

Cilj ovog okupljanja i razmjene bio je ohrabriti vrtlare početnike i one iskusne da skupljanjem svog sjemena doprinose zajednici, ali i da okupi istomišljenike i pridonose stvaranju novih prijateljstava i vrtlarskih plemena.

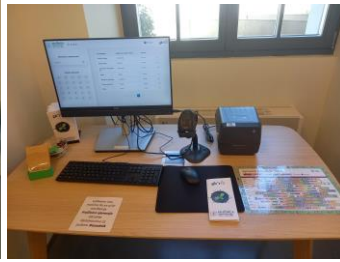

8.3.2025. smo u prostoru Udruge Vestigium održali **ZMAG-ova godišnju razmjenu sjemena** i okupili vrijedne sjemenarke i sjemenare iz različitih dijelova Hrvatske: Udruhu Biovrt, Pereglin, OPG Jagoda Turk, OPG Vesna Branilović, Cosmic gardener – Marcelu Velf, Anku Štabić, Ljiljanu Adamić i mnoge druge kako bi potaknuli razmjenu brojnih sorti iz organskog uzgoja.

ZMAG-ova Društvena banka sjemena donirala je svoje paketiće za lansiranje projekta Knjižnica sjemena u novom prostoru središnje knjižnice u Art Kvartu u Rijeci.

Ovaj model je preuzet od susjeda Slovenaca, a sastoji se posudbe sjemena, organskog uzgoja i umnažanja te vraćanja sjemena knjižnici, ali i raznih edukacija i radionica. Svaki član knjižnice se može priključiti projektu te posuditi najviše 3 vrste sjemena dnevno i maksimalno 8 godišnje. U prvih mjesec dana, u ovu se inicijativu uključilo 130 Riječanki i Riječana, te najavilo dobar početak širenja ove ideje tijekom godine i u Knjižnice Grada Zagreba.

Donirali smo sjeme i Udruzi KrEdA za uspostavu senzornog vrta u Općini Suhopolje kako bi podržali njihovu inicijativu uspostave senzornog vrta za djecu. Ideja vrta je da svojim bojama, mirisima, teksturama i okusima interaktivno potiče male vrtlare na istraživanje i sudjelovanje u vrtlarskim aktivnostima.

Tijekom 2025. godine smo nastavili suradnju s udrugom **Udruga PLANTaža** iz Osijeka kojoj, u sklopu projekta Communities for Climate, pružamo usluge savjetovanja i podrške zajedno s udrugom Vestigium. Radi se o razvoju njihovog projekta "Travnate perspektive" kroz koji žele poboljšati upravljanje zelenim površinama u gradu Osijeku.

17.-19.3.2025. otputovali smo na studijsko putovanje u Beč kako bismo vidjeli njihove primjere dobre prakse - i ostali oduševljeni. Primili su nas zaposlenici iz gradskog ureda Wiener Klimateam i predstavili nam čak 53 realizirana projekta. Prošli smo i zanimljivu klimatsku pješačku turu u 5. distriktu, a koju nam je pripremila ekipa iz @austria_guides_for_future. Vidjeli smo na koji način upravljaju i dizajniraju zelene površine, čuvaju vodu, ulažu u klimatski otporne kvartove, energetska tranziciju, i to sve s jakim naglaskom na sudjelovanje građana u cijelom procesu.

Zajedno s ekipom iz Vestigiuma, otputovali smo u Osijek na završni susret s našim suradnicima iz udruge PLANTaža proslaviti uspjeh njihovog projekta Travnate Perspektive.

Zajedno smo posjetili prvu urbanu livadu u Osijeku koju su, u suradnji s gradom Osijekom, realizirali kroz projekt Communities for Climate (C4C) gdje smo im pružili mentorsku podršku. Projekt Travnate Perspektive pokrenut je kako bi osvijestio važnost očuvanja prirodnog okoliša u urbanim sredinama te potaknuo uspostavu urbanih livada na više lokacija u gradu. "Cilj je uspostaviti temelje za dugoročnu održivost naših prirodnih površina. Osijek zaslužuje parkove koji nas inspiriraju, povezuju i potiču na razmišljanje o tome kako možemo živjeti u skladu s prirodom." - poručuje **Udruga PLANTaža**, a mi vjerujemo da će "Travnate Perspektive" poslužiti i kao inspiracija za pokretanje novih urbanih livada i sličnih projekata očuvanja okoliša i drugim gradovima lijepe naše.

Početak godine smo sudjelovali na konferenciji 'ClimEmpower' povodom istoimenog projekta kojeg vodi AIT Austrian Institute of Technology i hrvatski partneri Javna ustanova Osječko-baranjske županije i Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj OBŽ.

Projekt istražuje kako zaštititi ključne prirodne resurse i održati poljoprivrednu proizvodnju u novim klimatskim uvjetima, a u sklopu konferencije sudionici su saznali na koji način klimatske promjene utječu na pčele, ptice, šume, cijanobakterije, ljudsku plodnost, invazivne biljne vrste, koje pametne tehnologije možemo primijeniti u različitim sektorima i cijeli spektar drugih zanimljivih tema.

Kroz predavanje na temu 'Očuvanje sjemena za održivu poljoprivredu', naš Dunja je predstavila problematiku genetske erozije i načine za adaptaciju promjenama koje nas svake godine iznova iznenade.

Kraj travnja i početak svibnja smo proveli u Granollersu u Španjolskoj kako bismo sudjelovali na prvom europskom Simpoziju o kultiviranoj bioraznolikosti kroz lokalne prehrambene

politike. Bioraznolikost hrane bio je fokus okupljanja raznih udruga, sjemenara i lokalnih samouprava iz cijele Europe

Budući da smo tijekom posljednjeg stoljeća izgubili 75% vrsta koje uzgajamo za hranu, na simpoziju su bile zastupljene teme integracije kultivirane bioraznolikosti, jačanja sustava proizvodnje hrane kroz sve segmente, a posebice formalnih i neformalnih sjemenarskih sustava. Centralni dio simpozija bilo je zajedničko pisanje manifesta 'Uzgoj kultivirane bioraznolikosti u europskim jedinicama samouprave' koje će služiti kao podloga za promjene lokalnih prehrambenih politika.

Posebno nam je zadovoljstvo u 2025. godini bila suradnja s Knjižnicama Grada Zagreba. Donirali smo 200 paketića sjemenja od 80 različitih vrsta povrća i cvijeća za otvaranje prve Knjižnice sjemenja u Zagrebu i educirali knjižničare/ke u sklopu projekta Zelene knjižnice za zeleni Zagreb. Na otvorenju, 24.6.2025. su se okupljenima obratile ravnateljica KGZ-a Sunčica Ostoić, voditeljica mreže Knjižnica Vladimira Nazora Svetlana Ciglar, idejna začetnica ovog projekta Olga Majcen Linn te naša Dunja Zbiljski - voditeljica Društvene banke sjemenja.

Ovim projektom od 2025. godine Zagrepčanke i Zagrepčani mogu u knjižnici posuđivati i/ili donirati sjemenje na (prve) tri lokacije

- Knjižnica sjemenja Kustošija, Ilica 312a
- Knjižnica sjemenja Jelkovec, Ul. Vladimira Stahuljaka 3 u Sesvetama
- Knjižnica sjemenja Podsused, Podsusedski trg 3

Voditeljica ZMAG-ove Društvene banke sjemenja Dunja Zbiljski, održala je predavanje i radionicu "Zrnolov" u Knjižnici Kustošija, a sudionicama se koncept toliko svidio da su odmah poželjele njegov nastavak i češće održavanje, tako da su uslijedile nove radionice i "Zrnolovi" kao uobičajeno mjesto susreta za dijeljenja znanja i iskustva.

vrtlarsko društvo i radionica
ZRNOLOV

četvrtak 13.11. 18 sati

Želite biti dio Knjižnice sjemena, ali nikad niste sakupljali sjeme i ne znate kako? Imate pitanja o opravljanju i dozrijevanju? Pridružite nam se na druženju vrtlara i onih koji to žele postati. Čistimo sjeme, djelimo iskustva, odgovaramo na sva Vaša pitanja.

Knjižnica Kustošija Ilica 312a ulaz slobodan

KNJIŽNICA sjemena

vrtlarsko društvo i radionica
ZRNOLOV

četvrtak 11.12. 18 sati

Želite biti dio Knjižnice sjemena, ali nikad niste sakupljali sjeme i ne znate kako? Imate pitanja o opravljanju i dozrijevanju? Pridružite nam se na druženju vrtlara i onih koji to žele postati. Čistimo sjeme, djelimo iskustva, odgovaramo na sva Vaša pitanja.

Knjižnica Kustošija Ilica 312a ulaz slobodan

KNJIŽNICA sjemena

Ove smo jeseni bili dio Festivala vrtlarstva Dalmacije kojeg su organizirali naši dragi prijatelji i kolege iz **Udruga Permakultura Dalmacija**, koji su ujedno i aktivni članovi ZMAG-ove Društvene banke sjemena. 24.9.2025. naša Dunja Zbiljski je otputovala u Split gdje je, u sklopu događanja u Domu mladih, održala predavanje 'Kako voditi Društvenu banku sjemena'. Program je započeo predavanjem Antonije Mihaljević 'Kako sakupiti sjeme povrtnih kultura?', a završio razmjenom koja je okupila veliki broj posjetitelja, volontera i članova udruge, a našu Banku obogatila za 30-ak novih biljnih vrsta i nova poznanstva i prijateljstva s inspirativnim ljudima.

Na poziv Ekološke udruge "Krka" Knin, sudjelovali smo na 7. Sajmu razmjene sjemena u Primoštenu.

Središnji dan JESENSKOG DIJELA FESTIVALA
24. rujna 2025. | Dom mladih, Ulica slobode 28, Split

Razred 3. kat (ulaz sa jugoistočne strane)
17:00 – 17:45 | Radionica: "Kako sakupiti sjeme povrtnih kultura?"
Antonija Mihaljević će nam pokazati tehnike sakupljanja sjemena kod različitih povrtnih kultura.
18:00 – 18:45 | Predavanje: "Kako voditi banku sjemena?"
Dunja Zbiljski iz ZMAG-a nas vodi kroz proces i izazova u na primjeru vođenja "Društvene banke sjemena".

Beton Kino prizemlje (ulaz sa jugoistočne strane)
19:00 – 20:30 | Razmjena sjemena starih i udomaćenih sorti
Tradicionalni događaj na kojem vrtlari razmjenjuju autohtono sjeme.

Festival vrtlarstva Dalmacije KRKA PLITVIČKA JEZERA

7.-14.9.2025. smo sudjelovali u Erasmus+ razmjeni mladih na temu agroekologije i održivih prehrambenih sustava u sklopu projekta VOLUN'TERRA koju je organizirala francuska organizacija **Terre & Humanisme**, dok su njemačka organizacija BUND Jugend i ZMAG bili partneri. Razmjena se odvijala u mjestu Lablachère na jugoistoku Francuske, a okupila je 18 sudionika. Osim upoznavanja lokalnih primjera dobre prakse, mladi sudionici su i iz prve ruke iskusili i naučili kako funkcionira sustav održivog uzgoja hrane koji uključuje brigu za tlo i životinje.

Početak studenog smo na tjedan dana na našem Recikliranom imanju ugostili sjemenare iz europskog ogranka mreže Going to Seed. Događaj pod nazivom "Food Forum" organizirala je Udruga Kozmički vrtlari / Cosmic Gardeners, a okupio je entuzijastične vrtlare, sjemenare i amaterske oplemenjivače bilja iz Hrvatske, Francuske, Nizozemske, Danske, Švicarske i

Bugarske, te im pružio priliku za učenje o različitim pristupima uzgoju hrane, metodama selekcije te oplemenjivanju povrća i voća za razne namjene. Vrhunac tjedna je bila razmjena sjemena, na kojoj su, uz međunarodne sudionike, sudjelovali i hrvatski sjemenari, vrtlari, entuzijasti, poljoprivrednici te naša Društvena banka sjemena.

U subotu, 22.11.2025., u Kući halubajsega zvončara u Viškovu kraj Rijeke, održani su prvi Vrtlarski susreti, događaj koji objedinjuje edukativna predavanja, razmjenu sjemena i povezivanje vrtlarske zajednice. Unatoč snijegu u većem dijelu Hrvatske te snažnom vjetru na riječkom području, događaj je okupio veliki broj vrtlara, vrtlarica i ljubitelja prirode te pokazao koliko je snažna i povezana zajednica ljudi koji dijele interes za održivi uzgoj hrane, sjeme i život u skladu s prirodom.

Tijekom cijelog dana odvijala se razmjena sjemena, a glavni program se sastojao od čak pet inspirativnih predavanja vrtlarica i edukatorica: Andreje Čoh, Marcele Velfl, Silvije Kolar-Fodor, Petre Pavleke i Dunje Zbiljski. U pauzi između predavanja, za posjetitelje smo pripremili i zakusku - tradicionalnu zimsko jelo - 'Jotu' i fritule.

Događanje je organizirala ZMAG-ova Društvena banka sjemena, a financirano je uz potporu austrijske udruge **ARCHE NOAH Schiltern** i fondacije Genetische stiftung.

Prvo druženje u ovom formatu pokazalo se kao odlična prilika za ramjenu znanja, ideja i iskustava, ali i za međusobno upoznavanje, povezivanje i jačanje vrtlarske zajednice, tako da su Vrtlarski susreti u Rijeci prvi kojima smo u 2025. godini krenuli u novom "formatu" s kojim namjeravamo nastaviti i u budućnosti.

HOĆU TO!7

U 2025. godini smo po sedmi puta proveli edukativni program za osnovnoškolce – Hoćuto!7 uz potporu Zagrebačke županije. Sudjelovali su učenici i učenice iz OŠ Eugena Kvaternika iz Velika Gorice i Područnih škola Dubranec i Lukavec. U četiri dana, od 21. do 25.3.2025., naše Reciklirano imanje na Vukomeriću posjetilo je 158 djece i njihovih 12 učitelja/ica.

U sklopu projekta nastalo je i priručnik za učitelje i djecu nižih razreda osnovne škole te plakati "Kompostiranje" i "Hranidbena mreža" koji su besplatno dostupni na našim stranicama

www.zmag.hr/hr/novosti/hocuto!7.html

Svaka grupa djece napravila je svoj komposter s glistama, takozvani 'Glistograd' koji su ponijeli u razred. Naučili smo pravila kompostiranja, vrtlarili smo s glistincem i saznali zašto je dobar na naše biljke. Također smo promatrali kompost pod mikroskopom upoznavajući hranidbenu mrežu u tlu.

FESTIVAL ENERGIJE U PERMAKULTURI OGANJ

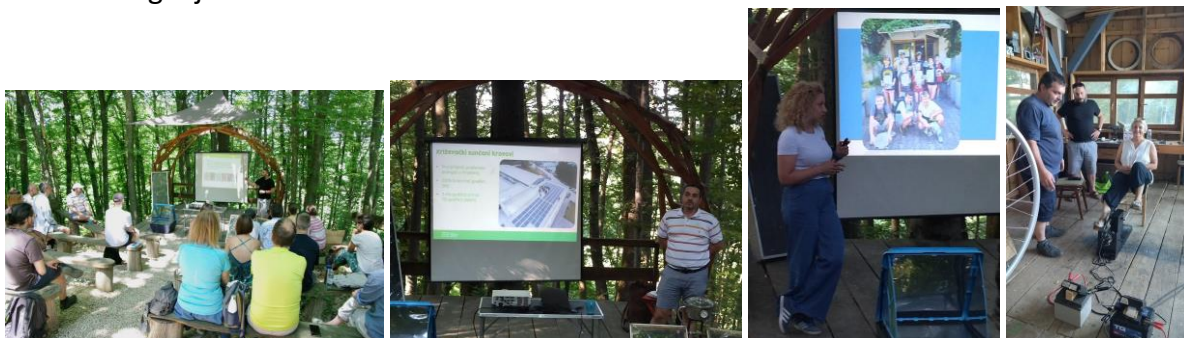
U subotu 14.6.2025. na Recikliranom imanju je održan drugi po redu **Festival energije u permakulturi OGANj** kojeg od prošle godine provodimou obliku Konferencije o energetskej tranziciji u sklopu projekta **Good Food / Good Energy For Better Society** i uz financijsku potporu organizacije **Rosa Luxemburg Stiftung**.

Cjelodnevni program je počeo sastankom članova/ica Foruma energetskih zajednica - udruge koja okuplja 17 stručnih organizacija i inicijativa (među kojima je i ZMAG) koje aktivno rade na osnivanju vlastite energetske zajednice ili na druge načine pridonose razvoju energetskih zajednica u Hrvatskoj.

Službeni dio programa je počeo stručnom turom po Recikliranom imanju kao zornom primjeru permakulturnog dizajna koju je vodio naš predsjednik Udruge Matko Šišak i kao uvodom u predavanja "Energija i permakultura" i "Fotonaponske elektrane za građane" koje je održao Ivan Zoković Cola, predstavnik ZMAG-a i Pokreta Otoka.

Program je nastavljen predavanjima Uge Toića, direktora otočne razvojne agencije OTRA, Damira Medveda iz energetske zajednice Sjeverni Jadran i Gorana Čačića iz Zelene energetske zajednice ZEZ Sunce. Panel raspravu koja je po završetku predavanja uslijedila moderirao je naš Ivan Zoković Cola koji je ujedno zaslužan i za organizaciju cjelodnevnog događanja Festivala Oganj 2025.

Kako Festival OGANJ 2025. ne bi bio samo prostor za raspravu o energetskim zajednicama i birokratskim izazovima, već i platforma za promicanje obrazovanja mladih u području održive energetike i tehničkih vještina program je upotpunjen predstavljanjem edukativnih radionica. Kristina Panižić, predstavnica Udruge za tehničku kulturu Turopoljski tehničari (TUR TEH), istaknula je važnost rada s djecom i mladima u područjima tehničke kulture, informatike i obnovljive energije. Faton Berzati iz Biciklopopravljaone Zelene akcije je posjetiteljima pokazao kako da ljudsku snagu, točnije pedaliranje mogu pretvoriti u električnu energiju, a Ivan Zoković kako da od dijelova i panela sastave solarni punjač za mobitele.

Uz edukativne sadržaje, festival je pružio i opuštajuću atmosferu s uživanjem u vegetarijanskim delikatesama koje je pripremila naša Dunja Zbiljski i glazbenom sessionom NOMAD JAM kolektiva koji već duže od 10 godina koristi solarne panele za jam sessione u prirodi, tako da smo uz zalazak sunca uživali u druženju i dijeljenju dobrih vibracija naglašavajući važnost zajedništva u procesu energetske tranzicije.

TEČAJ PERMAKULTURNOG DIZAJNIRANJA

Najvažniji program prijenosa znanja iz područja permakulture u 2025. je bio naš rezidencijalni Proljetni tečaj permakulturnog dizajniranja na Recikliranom imanju kada smo od 14.3. do 27.4.2025. kroz 4 vikenda za 15 polaznika održali 72 sata predavanja i radionica, odnosno sveukupno 28 edukativnih aktivnosti.

Tečaj permakulturnog dizajna ima isti program u cijelom svijetu, s 15% odstupanja od međunarodno propisanog standarda s obzirom na posebnosti, potrebe i datosti bioregija u kojima se provodi. Polaznici na tečaju imaju priliku dobiti ukupnu sliku o permakulturi i strateškom promišljanju, ali i naučiti dizajnirati svoja imanja, kuće i kvartove te se povezati i umrežiti.

Imali smo čast i zadovoljstvo raditi sa dvadeset zanimljivih i kreativnih ljudi od kojih su neki tek na početku razvoja svojih permakulturnih priča, dok su drugi nadograđivali svoje prethodno znanje i iskustvo. Svi su uspješno prezentirali dizajn svojih permakulturnih projektata koje su stvarali u zajedničkim timovima i time zaslužili međunarodni certifikat.

Čestitamo i želimo puno sreće novoj generaciji ZMAG-ovih permakulturnih dizajnera koji će razvijati permakulturu kroz svoje farme, imanja, kuće, volonterske centre, kampove, okućnice, umjetničke ateliere i edukacijske centre u urbanim i ruralnim sredinama Pule, Novog Mesta, Jastrebarskog, Dubrovnika, Varaždinskih Toplica, Rijeke, Brinja, Ribnika, Pisarovine, Lekenika, Kravarskog, Kutine, Kupinečkog Kraljevca i Markuševca Turopoljskog.

LJETNA ŠKOLA PRIRODNOG GRADITELJSTVA

Od 10.7. do 13.7. 2025. održali smo ZMAG-ovu Ljetnu školu prirodnog graditeljstva - praktičnu edukaciju za graditelje, projektante, graditeljske entuzijaste i sve koji žele naučiti i razumjeti gradnju i živjeti zdravijim životnim stilovima.

Ovaj edukacijski ciklus od 4 dana se, već tradicionalno, održava na Recikliranom imanju u raznim formatima više od 10 godina. Edukatori suiskusni građevinari i umjetnici koji djeluju na području održivog/ekološkog/prirodnog graditeljstva, a podršku su Ljetnoj školi graditeljstva i ove godine dali Drezga d.o.o. i [Husqvarna](#).

U sklopu ovogodišnje škole, s 5 voditelja i 25 polaznika smo izgradili veliku geodezijsku kupolu i hrastov portal na ulazu u Reciklirano imanju. Gradili smo kamenom, žbukali zemljanim i vapnenim žbukama, učili osnove tesarije, gradili primitivne nastambe u šumi, testirali uzorke komobetona, nepečene opeke i lagano slamnato-zemljanih zidova, tretirali drvo uljima, gradili zidove od slame, projektirali platforme na stablima, posjetili 5 obiteljskih kuća i farmi od bala slame u našem Vukomeriću.

Sve se to događalo u obilju smijeha, učenja, zabave, umrežavanja, čiste prirode i dobre klope, a neformalni dio Ljetne škole odvijao se u divnim jutrima u šumi, pauzama za ručak i odmor te navečer, oko logorske vatre. Polaznici su bili visoko motivirani, s jasnim idejama o potrebama za svoje projekte, a znanje je otišlo u Beč, Solin, Poreč, Vinkovce, Zagreb, Novo Mesto, Čakovec, Samobor, Beograd, Podgoricu, Tuzlu, Rijeku, Zaprešić, Brinje, Garešnicu i Gornju Jelensku.

NAŠA DOBRA HRANA

Deveti po redu Festival o održivosti prehrambenog sustava "Naša dobra hrana" koji promiče agroekologiju, održivi odnos prema prirodi i ljudima te inovativne pristupe sjemenarstvu, održali smo i ove godine u sklopu projekta **"Good Food/Good Energy for Better Society"** i podršku **Rosa Luxemburg Stiftung**.

Festival smo organizirali u subotu, 27.9.2025. kao cjelodnevni program inspirativnih predavanja i predstavljanja primjera dobre prakse, praktičnih radionica za sve uzraste, sajma lokalnih i ekoloških proizvoda, razmjene sjemena i izbora najbolje študle, tzv. Študlijada.

U središtu događanja bilo je gostovanje inicijatora europske građanske inicijative "Hrana je ljudsko pravo za sve" koja će pred kraj godine početi prikupljati potpise kako bi ugradila pravo na hranu u zakonodavstvo EU-a.

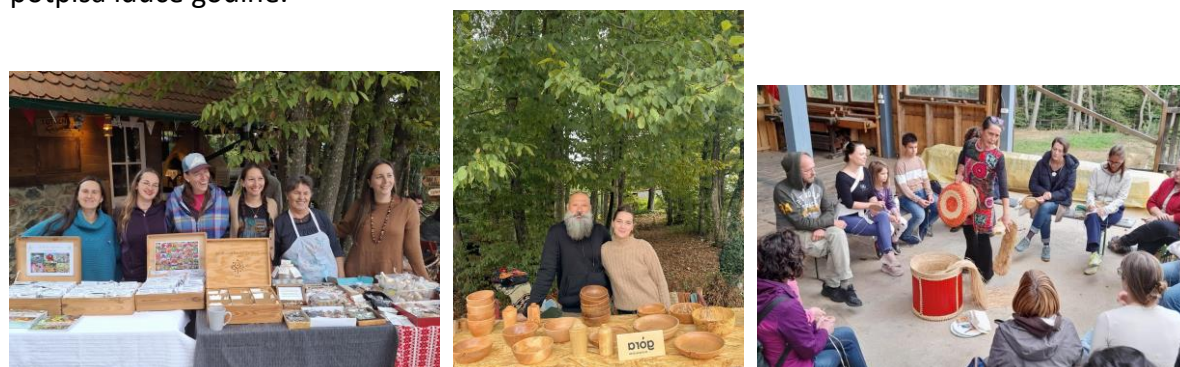
Dražen Šimleša, suradnik i osnivač ZMAGA, te kreator Good Food/Good Energy for Better Society projekta i festivala Naša dobra hrana moderirao je cjelodnevni program događanja,

prevodio s hrvatskog na engleski i obrnuto, te aktivno sudjelovao u organizaciji cijelog događanja. Program je sadržavao predavanja i radionice: “5 godina agroeko svaštarenja - od regenerativnog dizajna i savjetovanja do ekološke proizvodnje meda, shiitake gljiva i povrća” Igora Zlojtre, “Od betona do blata: naš put prema zemlji” Leopolda Prlića, “Kućna izrada tekućih gnojiva” Maria Gracina, “Kako imati vlastitu hranu dostupnu cijele godine” Silvije Kolar Fodor, “Kruh od graha” Anke Štabić i “Izrada energetske pločice” Petre Pavleka; “Sourdough-kruh kao nekada” Petre Vrdoljak Perlić i “Slatko i prirodno” Lune Džidić; “Spiralna tehnika pletenja košara” Sanje Petković i “Izrada voštanih omota za hranu” Anamarie Šparica.

Centralni događaj ovogodišnjeg programa Festivala Naša dobra hrana je bilo predstavljanje Europske građanske inicijative **“Hrana je ljudsko pravio za sve”** koja je 8. srpnja ove godine registrirana pri Europskoj komisiji kako bi se pokušalo utjecati na zakonsku regulativu u vezi hrane i ugraditi pravo na hranu u zakonodavstvo EU-a kako bi politike prestale služiti špekulaciji i počele služiti ljudima. Walter el Nagar inicijator Europske inicijative i voditelj kampanje **Good Food for All** – EU, upoznao je prisutne sa svojim putom od kuhara do aktivista, s pravnim putem EGI-ja, konkretnim aktivnostima, javnom nabavom, osiguranjem dostojanstvenog prihoda za poljoprivrednike, sustavima protiv rasipanja hrane te poukama iz ženevskog Refettoria, zero-waste restorana i društvenog fine dining centra bez otpada koji svakodnevno hrani ranjive u zajednici.

Kako će ZMAG biti centralno mjesto prikupljanja potpisa za Hrvatsku, ovaj nam je susret bio osnaživanje i inspiracija za pripremu kampanje o ECI, te prilika da posjetitelje festivala pozovemo da se kao volonteri aktivno uključe u pripremu kampanje i samo prikupljanje potpisa iduće godine.

Tijekom dana smo uživali u vegetarijanskim delicijama koje je za nas pripremila Dunja Zbiljski, a po završetku programa smo uz omiljenu Vrkijevu pizzu iz ZMAG-ove krušne peći uživali u druženju i zajedničkom jam session-u uz vatru pod zvijezdama.

KONVENCIJA PRIRODNOG GRADITELJSTVA

Deveta po redu Konvencija prirodnog graditeljstva održana je na Recikliranom imanju 4.10.2025. pod temom “Tradicijska i održiva moderna arhitektura na istom mjestu” i ponovo okupila zanimljive praktičare, ljude koji su se hrabro upustili u izazovne graditeljske projekte, profesionalne izvođače i inspirativne osobenjake različitih struka, zaljubljenike u biotekturu i sve one koji sanjaju i stvaraju tople i podržavajuće domove.

Konvencija nije bila samo skup radionica, predavanja i demonstracija – bila je živa zajednica ljudi koji vjeruju da su znanje, iskustvo i međusobna podrška temelj boljeg društva. Predavači i demonstratori ove godine su bili Matko Šišak, Goran Brumnić, Ksenija Škacan, Marijo Benkoviću, Kristijan Perlić i Jakov Radošević. Nesebično su podijelili svoje znanje, iskustvo i entuzijizam sa stotinjak posjetitelja.

Glavni dio programa bila su predavanja, demonstracije i okrugli stol svih sudionika, a gosti su mogli uživati u stručnim edukativnim turama po Recikliranom imanju, prigodnom sajmu, večernjem program uz pizza party by Vrky i plesni party by Dj M.i.l.e. do kasnih noćnih sati.

EDUKACIJE O AGROEKOLOGIJII

Uz kontinuiranu edukaciju osnovnoškolaca, srednjoškolaca i odraslih posjetitelja našeg Recikliranog imanja i naših vrtova; ovrtnjaka, šumskog vrta i mnogobrojnih podignutih gredica i drugih pemakulturnih elemenata; staklenika, plastenika i Društvene banke sjemena tijekom 2025. godine smo održali mnogobrojne ciljane edukacije na imanju i van njega.

Održali smo dvije radionice orezivanja stabala i kalemljenja voćaka u ZMAG-ovom šumskom vrtu pod vodstvom Ivana Lisjaka, stručnjaka za orezivanje, cijepljenje voćaka i uspješan uzgoj tradicionalnih i egzotičnih voćnih vrsta. Cilj radionice bio je skupiti malu grupu kako bi svi polaznici imali priliku samostalno orezivati voćke, a zbog specifičnosti terena i starosti voćaka, suočili smo se s nizom različitih primjera i praktičnog odlučivanja kod orezivanja.

Nakon rezidbe, škare smo zamijenili skalpelima i nožićima te naučili osnove cijepljenja plemki na podloge, a zbog velikog interesa, održali smo radionicu u dva termina, 1. i 22.3.2025.

Nakon proširivanja ZMAG-ovog biointenzivnog vrta novim gredicama, obogatili smo ga i novim sustavom navodnjavanja kojeg smo zajedno postavili u sklopu praktične radionice na Recikliranom imanju. Kroz dizajn i konstrukciju navodnjavanja vodio nas je Damir Mihaljević – Miha, ekološki poljoprivrednik iz Ogulina, uzgajivač povrća i voćar te edukator novih i starih poljoprivrednih tehnika.

U sklopu radionice, polaznici su naučili kako samostalno dizajnirati i iskrojiti cijeli sustav navodnjavanja "kap na kap" prema svojim potrebama, ovisno o kulturi uzgoja, izvoru vode, nagibu i površini terena.

13.6.2025. je ZMAG-ova suradnica Petra Pavleka "Zemljanka" održala vrtlarsku radionicu za seniore pod nazivom "Polikultura" koju smo provodili u Pogonu Jedinstvo za Pučko otvoreno učilište Zagreb i na kojoj su vrtlari treće životne dobi imali priliku produbiti svoje znanje o planiranju i kombiniranoj sadnji različitih vrsta te dobrosusjedskim odnosima u urbanom vrtu ili na balkonu.

Na poziv udruge LAG More 249 je 7.4.2025. Petra je održala predavanje u Gradskoj knjižnici Vodice i prikazala potencijal uzgoja hrane u urbanim i ruralnim područjima, a 8.4.2025. u Katoličkoj osnovnoj školi u Šibeniku kroz neformalne metode obrazovanja, radila s učenicima kako bi im približili teme ekološkog vrtlarstva i kompostiranja te istaknuli važnost očuvanja bioraznolikosti u sklopu projekta Zavrtimo krug promjena.

13.5.2025. smo na poziv Volonterskog centra Zagreb odradili set radionica o održivom razvoju za 108 učenika osnovne škole Zorke Sever u Popovači u sklopu projekta "Školski volonteri za bolju zajednicu". Nakon upoznavanja s temom agroekologije i uvoda u održivo vrtlarstvo, zasukali smo rukave te s učenicima posadili kupine i jagode u njihov školski vrt koji kultivira volonterstvo i održivi pristup.

Na poziv Volonterskog centra Zagreb, proveli smo set radionica o održivom razvoju i za učenike osnovne škole Tituša Brezovačkog u Zagrebu.

Radionice su se održavale u sklopu projekta "Školski volonteri za bolju zajednicu", a obuhvaćale su teorijski i praktični dio. Njihov školski voćnjak i atrijski vrt obogatili smo sadnjom slatkih bobica - kupina i haskap borovnica te začina o kojima će se učenici nastaviti samostalno brinuti.

U sklopu nastavnog programa Škola i zajednica (ŠiZ) smo s učenicima Gimnazije Tituš Brezovački smo uređivali njihov školski vrt koji će služiti za učenje u zelenilu u staroj gradskoj jezgri zagrebačkog gornjeg grada.

Naša suradnja sa Gimnazijom Tituš Brezovački iz Zagreba uspješno traje više od 15 godina, a ovom su prilikom naš Matko Šišak i profesor Andrija Komparko zajedno s učenicima izgradili povišene grede u srcu zagrebačkog Gornjeg grada, ni 50 metara udaljene od zgrade Sabora.

Na poziv udruge Fala je naša Dunja Zbiljski održala vrtlarsku radionicu u Gornjoj Kustošiji u sklopu projekta 'Koraci prirode – odrastanje u skladu s prirodom' za volontere Udruge Fala i štíćenike Centra za odgoj i obrazovanje Slave Raškaj Zagreb.

Konjička udruga Fala, zahvaljujući velikim količinama konjskog gnoja, ima mali, ali zdravi vrt čije smo grede očistili od ljetnih kultura, posadili jesensku salatu te posijali grašak i špinat za rano proljeće. Osim toga, naučili smo ih kako zaštititi usjeve kroz zimu s malčem te kako koristiti krtičnjake u uzgoju hrane.

25.10.2025. smo na Recikliranom imanju održali jednodnevno događanje pod nazivom "Global Food Lab" koji promiče održive i solidarne poljoprivredne modele te potiče razgovore o održivim smjerovima i praksama u proizvodnji hrane.

Program se odvijao u obliku cjelodnevne panel rasprave, razmjene iskustava i umrežavanja uz tri predavanja i radionicu.

ZMAG-ov član Dražen Šimleša održao je predavanje na temu javnih politika, Ivan Šanjug upoznao je sudionike sa svojim procesom stjecanja znanja i iskustvom vođenja male urbane farme Gredica dok je Igor Barišić podijelio svoje iskustvo rada u uspješnom kratkom lancu opskrbe Plodovi.hr.

Na kraju dana, ZMAG-ova voditeljica Društvene banke sjemena, Dunja Zbiljski vodila je interaktivnu radionicu na temu prehrambenih održivih sustava u budućnosti. Kroz interaktivnu radionicu, okupljeni su se dodatno povezali zajedničkom vizijom te osnažili za daljnje aktivnosti i pomake prema solidarnijim i održivijim načinima organizacije društva.

Global Food Lab je završni dio ovogodišnjih aktivnosti u sklopu projekta Good Food/Good Energy for Better Society kojeg provodimo uz financijsku podršku Rosa-Luxemburg-Stiftung Southeast Europe.

EDUKACIJE O DOBROJ EKONOMIJI

Na poziv dragih suradnika i prijatelja iz Udruga Zelena Istra Dražen Šimleša je 13.2.2025. u Ližnjanu održao predavanje "Održivi razvoj: ideje koje mijenjaju svijet" i tom prilikom razgovarao s brojnim sudionicima o aktivizmu za održivost u lokalnoj zajednici, solidarnoj ekonomiji, kratkim lancima opskrbe, lokalnim valutama i brojnim drugim temama.

Na poziv Udruga Argonauta sudjelovali smo na konferenciji "Snaga neformalnog obrazovanja za okolišne teme" koja je ujedno bila i završna aktivnost u sklopu njihovog projekta "Eko patrola za okolišne ciljeve".

Konferencija je okupila preko 60 sudionika, a na jednom od panela predstavili smo rad našeg Centra znanja na Recikliranom imanju te pričali o metodama neformalnog obrazovanja koje koristimo u ZMAG-u, djelovanju u periodima krize te izgradnji lokalne zajednice.

3. travnja 2025. sudjelovali smo na tribini "Zdrav okoliš kao ljudsko pravo" u Novinarskom domu u Zagrebu.

Tribina je održana u organizaciji Centra za demokraciju i pravo Miko Tripalo i Veleposlanstva Kraljevine Norveške u Republici Hrvatskoj gdje su razni stručnjaci prisutnima govorili o značenju međunarodnih obveza, definiranju ili ukazanju na strategijske ciljeve te ih povezali s dosadašnjim (dobrim i lošim) praksama u očuvanju prirode i zaštiti okoliša.

Početkom lipnja Dražen Šimleša je održao predavanje o ekološkom otisku u Pučkom otvorenom učilištu Samobor povodom Svjetskog dana zaštite okoliša.

Predstavio je ekološki otisak kao mjeru ljudskog utjecaja na planet i pojasnio kako se računa, prezentirao ekološki otisak različitih država s posebnim fokusom na Hrvatsku, ali i pojasnio koja nam rješenja stoje na raspolaganju da smanjimo svoj osobni ekološki otisak.

Country Overshoot Days 2025

When Earth Overshoot Day would land if all the people around the world lived like...

5.11.2025. je na Odsjeku za Biologiju, Sveučilišta J.J.Strossmayer u Osijeku održao predavanje "Što je održivi razvoj u 21. stoljeću?" Sa studentima je prošao više tema - od razumijevanja održivosti i njenih glavnih dijelova, preko tri krize s kojima se suočavamo u primjeni održivog

razvoja do primjenjivih rješenja. Studenti su bili zainteresirani i za diskusiju o brojnim temama iz područja održivosti, ali i o životu i radu na našem Recikliranom imanju. Ostatak dana smo iskoristili za posjet dragoj ekipi iz www.plodovi.hr da vidimo kako im napreduje uređenje prostora za njihov kratak lanac opskrbe.

3.12.2025. smo, na poziv profesorice Katarine Štavlić, otputovali u Slavoniju gdje smo kao gostujući predavači na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi održali dva predavanja studentima prve i druge godine studija. Dražen Šimleša održao je predavanje pod nazivom Društvena i solidarna ekonomija u funkciji življenja u blagostanju, a Matko Šišak predavanje Prirodno graditeljstvo u funkciji ruralnog razvoja.

U subotu, 15.11.2025. smo na Recikliranom imanju održali grupnu raspravu i podijelili iskustva kao potrošači ili proizvođači u lokalnoj prehrambenoj mreži. Dr. sc. Júlia Tena Mensa, podijelila je uvide iz svog istraživanja o radnim uvjetima organskih poljoprivrednika na području Zagreba koji će poslužiti kao polazište za širu razmjenu o prehrambenim mrežama.

EDUKACIJE O ODRŽIVOM ŽIVLJENJU

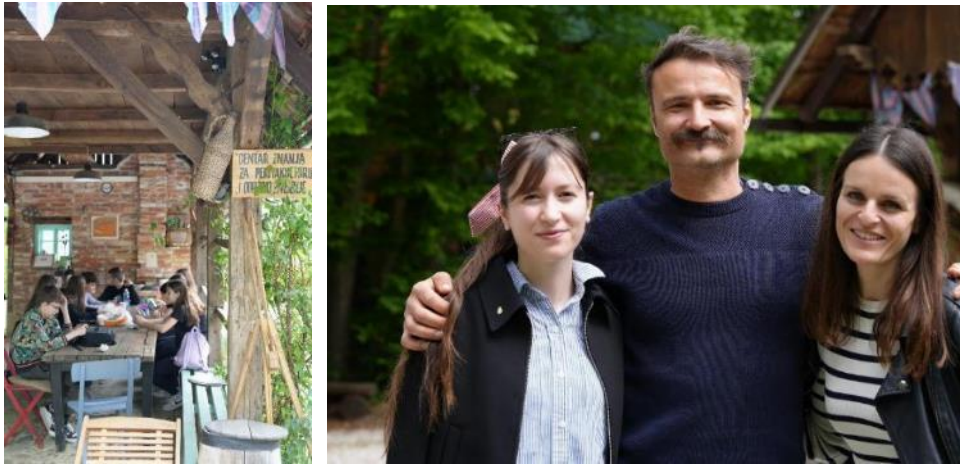
U sklopu projekta sCOOLFOOD kojeg provodi Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva u suradnji s mnogobrojnim hrvatskim školama, tijekom 2025. nas je posjetilo više od 200 učenika i nastavnika iz osnovnih škola Tomislava Goričanca iz Male Subotice, Mate Lovraka iz Petrinje, Vladimira Nazora iz Komletinaca, Bogumila Tonija iz Samobora, Siniše Glavaševića iz Vukovara i Osnovne škole Markovac Vrbova.

Tijekom posjeta imanju, učenici su iz prve ruke mogli vidjeti kako funkcionira održivo gospodarstvo - upoznali su se s tehnikama uzgoja organskih kultura, kompostiranja i korištenja obnovljivih izvora energije, a kroz praktične radionice učili su pripremati zdrave obroke.

SCOOlFOOD je međunarodni program učenja [Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva](#) koji radi na edukaciji djece i mladih o povezanosti održivosti hrane i okoliša s prehranom, poljoprivredom, energijom, životnim stilovima i smanjenjem otpada. Kroz stručnu turu, predavanje i radionicu na Recikliranom imanju, učili smo ih o održivosti, permakulturi i našim primjerima dobre prakse, ali se i dobro zabavili.

Sudjelovali smo u prvoj on line Zimskoj školi permakulture koju je organizirala mreža nekoliko organizacija: Permakultura Srbije, Podržimo održivo, Račitluk, Blatologija i Hodanje po Zemlji iz Srbije te Perforum iz Hrvatske s ciljem edukacije i promocije permakulturne ideje i filozofije. Naš voditelj Matko Šišak je, u dvosatnom predavanju, ispričao našu priču kroz predavanje "ZMAG - jučer, danas, sutra".

U ožujku su naše Reciklirano imanje posjetili učenici Prve hrvatske riječke gimnazije i njihove profesorice Helena de Karina i Laura Angelovski, koje dulji niz godina u naš Edukacijski centar dovode nove generacije učenica i učenika koji imaju prilike upoznati naše aktivnosti kao Centra znanja za održivo življenje i razvoj permakulture.

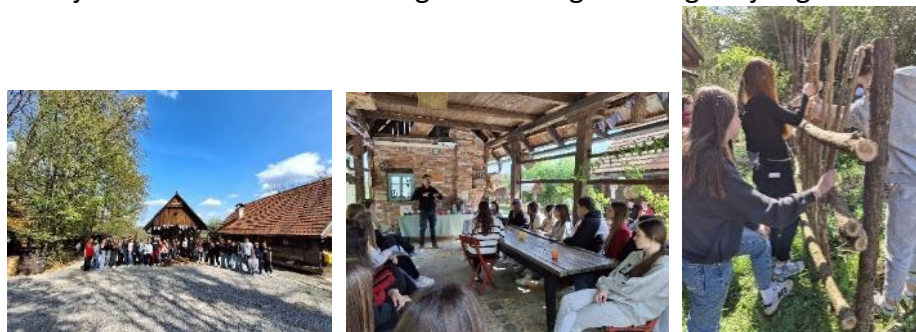

Prvog travnja smo na Recikliranom imanju ugostili učenike zagrebačke Gimnazije Tituš Brezovački i njihove goste, učenike iz Nizozemske.

Dan je bio pomalo tmuran i kišovito, ali to nas nije omelo da se odlično podružimo i otvorimo mnoge važne teme. U sklopu stručne ture po imanju razgovarali smo o organizaciji namjernih zajednica, politikama hrane i sjemenu, graditeljskim trendovima, gospodarenju otpadom i dobroj ekonomiji.

U travnju su nas posjetili i učenici Gimnazije Karlovac koji slušaju izborni predmet Politička geografija kod profesorice Margareta Kulaš. Tema predavanja je bila Energetska neovisnost, prilagodba i stvaranje otpornosti lokalnih zajednica na krize, a praktični dio nastave je bila radionica pletenja tradicionalnih drvenih ograda od bagremovog šiblja i grana.

Tijekom proljeća smo ugostili i učenike 1.a i 1.d razreda OŠ Velika Mlaka i 1.a, 1.b i 1.c razreda Osnovne škole Fran Galovića. Učenici su tijekom posjeta sudjelovali u stručnim turama kroz imanje te u radionici vrtlarenja. Kroz praktičan rad i vođene aktivnosti, imali su priliku upoznati održive prakse, naučiti više o uzgoju hrane i važnosti brige za okoliš.

Zajedno s učiteljicama i njihovim đacima prvacima, učili smo o održivom življenju, gradnji prirodnim materijalima, vrtlarstvu, suživotu s prirodom i životinjama.

Tijekom proljeća su nas posjetili studenti/ice Veleučilišta u Križevcima zajedno sa svojom profesoricom dr. sc. Ivkom Kvaternjak, voditeljicom izbornog kolegija Ekološka poljoprivreda, zatim francuski studenti/ice s Instituta za okoliš iz Lyona koji su u sklopu studijskog posjeta Hrvatskoj tražili primjere dobre prakse i učenici/ice St. Simon's Lui Ming Choi Secondary School iz Hong Konga koji su po prvi put u životu, imali su priliku vidjeti i biti u pravoj drvenoj (turopoljskoj) kući, kući od gline i slame, uživo vidjeti kokoši, hodati među gredicama povrtnjaka i sakupljati sjeme.

Početakom ljeta smo na Recikliranom imanju ugostili članove udruge "Un autre monde / Jedan drugi svijet" s kojom surađujemo na temama održivog življenja.

"Jedan drugi svijet" je udruga za promicanje francuske kulture i jezika osnovana 2001. godine inicijativom francusko-hrvatskih obitelji koje žive u Hrvatskoj, a ovom nas je prilikom posjetilo osam obitelji s kojima smo proveli divan dan u prirodi.

Od 2. do 8. kolovoza 2025. na Recikliranom imanju je održan Erasmus trening "Emotional & Artificial Intelligence" u organizaciji Udruga Vestigium.

Naše je imanje postao dom za 25 sudionika iz Hrvatske, Grčke, Italije, Nizozemske, Portugala i Rumunjske. Sudionici različitih generacija savladavali su razne tehnike i zadatke medijske pismenosti za radnike s mladima koji žele transformirati svoj rad putem alata umjetne inteligencije (UI) i vještina emocionalne inteligencije (EI). U pronalasku te ravnoteže su ih vodile trenerice Allie i Anna.

Uz emocionalnu i umjetnu inteligenciju, imali su i svakodnevnu praksu održivog suživota s prirodom. Svaki su dan, dio vremena, volontirali s našom Dunjom u vrtu, brinuli za koke, iskusili čari kampiranja i korištenja kompostnog toaleta.

U sklopu projekta "Youth Policy Academy – Engage, Connect, Empower" smo na Imanju ugostili i ekipu iz dugogodišnje partnerske i prijateljske organizacije Zelena akcija / FoE Croatia.

Kroz edukativnu turu, upoznali smo ih s konkretnim rješenjima i tehnologijama za život u skladu s prirodom te tematski prošli sedam cjelina koje pokrivaju ključna područja ekološke tranzicije i društvene pravednosti: hrana i prehrambeni suverenitet, prirodno graditeljstvo, obnovljivi izvori energije, dobra ekonomija, permakultura, zajednice i organizacija te edukacija koja se u ZMAG-u, u najvećem dijelu, odvija kroz iskustveno učenje i praksu.

U jesen smo novu školsku godinu dočekali s učenicima i profesorima Gimnazije Josipa Slavenskog iz Čakovca koji su u sklopu Erasmus+ projekta "Saving Our Ecosystem: Volunteers in Action" posjetili naš edukacijski centar.

Sudionike smo povelili u turu po Recikliranom imanju gdje su upoznali primjere održivih rješenja u praksi – od prirodne gradnje i obnovljivih izvora energije do permakulturnog dizajna, a zatim smo održali i praktičnu vrtlarsku radionicu te kroz rad i druženje, učili o ekološkom uzgoju hrane, važnosti brige za tlo te skupljanju i čuvanju sjemena.

U dva jesenska posjeta, ugostili smo više od 120 učenika Osnovne škole Bogumila Tonija iz Samobora. Tijekom dana provedenih u prirodi, učenici su sudjelovali u vrtlarskim radionicama i stručnim turama po imanju, gdje su imali priliku upoznati se s osnovama održivog življenja, permakulturnim principima i ekološkim uzgojem hrane.

Kroz zajednički rad, igru i istraživanje, učenici su otkrivali kako briga o tlu, biljkama i okolišu može biti zabavna i korisna.

Sudjelovali smo na tribini "Uzgoj vlastite hrane i lokalna proizvodnja" koju je organizirala Udruga Permakultura Dalmacija 27.3.2025. u prepunoj gradskoj knjižnici Marko Marulić u Splitu, u sklopu Festivala vrtlarstva Dalmacije.

Zajedno s drugim sudionicima, koji imaju bogato iskustvo u poljoprivredi, distribuciji hrane i (samo)organizaciji proizvođača, pričali smo o alternativama masovnoj proizvodnji hrane, pozitivnim primjerima, izazovima i važnosti podrške lokalnim proizvođačima.

Na poziv Ekološke udruge "Krka" Knin naš Dražen Šimleša je održao predavanje pod nazivom "Što je danas održivi razvoj?" u sklopu bogatog programa predavanja iz područja sjemenarstva i ekološke proizvodnje hrane, te brige za zdravlje, kojise održavao u sklopu 7. Sajma razmjene sjemena u Primoštenu

Na poziva Grada Velika Gorica smo i ove godine održali edukativnu radionicu za djecu u sklopu VG FEST-a. Pod sloganom "Ne VGtiraj, eko reagiraj", u petak 6.6.2025. su održane ekološke radionice za djecu i odrasle u Parku plemenite općine turopoljske.

Kroz radionicu pod nazivom "Brinemo za ptice", ZMAG je učio djecu prepoznavati neke od najznačajnijih ptica našeg kraja, a u kreativnom dijelu smo zajedno izrađivali hranilice za ptice od recikliranih materijala koje će djeca moći postaviti u blizini svojih domova kako bi mogla promatrati ptice u svom okruženju.

Na poziv ustanove Novi prostori kulture, sudjelovali smo u interkulturnom događanju "Kulturplac: Jedan svijet, mnogo priča" na prostoru nekadašnje Tržnice Trnje, s ciljem oživljavanja ovog zagrebačkog kvarta kroz dijalog, glazbu i zajedništvo.

ZMAG se u program uključio dvjema radionicama: kreativnom radionicom izrade sjenila za lustere spiralnom tehnikom pletenja u kombinaciji prirodnog materijala rafije (suho lišće palme) i kartona te radionicom vrtlarenja na kojoj smo ozelenili plato Tržnice Trnje s namjerom skretanja pažnje prolaznika na važnost bioraznolikosti te mogućnosti sadnje jestivog bilja u gradovima.

ZMAG-ov član Kristijan Perlić i ove je godine vodio radionice Bushcrafta na ZMAG-ovom Recikliranom imanju i u Istri.

S polaznicima je gradio skloništa u šumi, pričao o osnovnoj opremi za kampiranje, prolazio kroz načine paljenja vatre i o puno drugih stvari vezanih uz Bushcraft.

Na Escape the city festivalu u Barbarigi, klinge je podučavao kako se orijentirati u prirodi i osnove prve pomoći.

Kao i već par godina unazad, naši sponzori [Pile i Vile](#) su nam ustupili vrhunske Silky preklopne pile, dok je ekipa iz [Booster.hr](#) omogućila pripremu i paljenje vatre sa Morakniv noževima i MilTec fire setovima.

ČLANSTVA I SURADNJE

Nyéléni POKRET ZA PREHRAMBENI SUVERENITET I AGROEKOLOGIJU

Nyéléni pokret za prehrambeni suverenitet i agroekologiju okuplja globalne pokrete malih proizvođača hrane, autohtonog stanovništva i zajednica, radnika u prehrambenom sektoru, osviještenih i aktivnih potrošača i drugih koji poštuju vrijednosti prehrambenog suvereniteta.

Organizacije koje trenutno okuplja koordinacijsko tijelo The International Planning Committee for Food Sovereignty (IPC) okupljaju preko 300 milijuna članova, a naš Dražen Šimleša izabran je za člana Međunarodnog upravnog odbora Nyéléni procesa (Nyéléni International Steering Committee - NISC). U svibnju je bio na pripremnom sastanku za 3. po redu Nyéléni forum koji se održao u Šri Lanci. Pripremni sastanak je poslužio za dogovor oko glavnog dokumenta Foruma, logističkih pitanja i upoznavanje s lokalnim organizacijama koje pomažu u stvaranja Foruma.

Ovom prilikom posjetili smo grad Kandy i National Institute of Cooperative Development gdje će se Forum održati. Bili smo prekrasno primljeni od domaćina, a najviše pamtim plovidbu po lokalnoj laguni i doživljaj šuma mangrova kao jednog od najvažnijih ekosustava na svijetu.

Treći [Nyéléni Global Forum](#) održao se u Šri Lanki od 31.08-15.09.2025. Na Forumu se okupilo preko 700 delegata iz svih dijelova svijeta kako bi raspravljali o prehranbenom suverenitetu i agroekologiji te povezanosti s drugim borbama i progresivnim pokretima. ZMAG-ov član Dražen Šimleša predstavljao je pokret za društvenu i solidarnu ekonomiju te nam je to bila odlična prilika i da se upoznamo s predstavnicima naše svjetske mreže [Ripess Int.](#) s drugih kontinenata.

Forum je bio intenzivan ringišpil emocija i rasprava između delegata koji su nas vodili do izglasavanja Finalne deklaracije i dogovora o zajedničkim globalnim akcijama.

Nakon sedam dana sastanaka, skupština i plenarnih sjednica, rasprava i izrade nacrt, dijeljenja obroka, strahova i nada, radosti i plesa, završio je ovogodišnji Forum, ali proces se nastavlja. Glasovi, borbe i vizije koje su se ovdje iznijele, sada idu dalje u svijet, prema sistemskoj transformaciji, prehranbenom suverenitetu i moći naroda.

[RIPESSE EU](#) (Solidarity Economy Europe Network)

Europska mreža za solidarnu ekonomiju [RIPESSE EU](#) (Solidarity Economy Europe Network) je naša prirodna mreža jer se u toj mreži ekonomija gleda kao na dio društva i okoliša koji treba pomoći transformativnim praksama stvaranja pravednijeg i održivijeg društva.

Od 25.10.- 03.11.2025., smo bili na Svjetskom forumu društvene i solidarne ekonomije u Bordeauxu gdje se okupilo 10000 delegata iz cijelog svijeta koji su predstavljali različite modele pomoću kojih društvena i solidarna ekonomija rješava brojne probleme s kojima se suočava današnje društvo.

ZMAG-ov član Dražen Šimleša sudjelovao je u panelu "Food social security: a key element for ensuring the right to food" gdje je predstavio ZMAG-ov projekt Društvena banka sjemena i kampanju Hrana je ljudsko pravo za sve koju pokrećemo početkom sljedeće godine.

Nakon Foruma, održana je i skupština Europske mreže za solidarnu ekonomiju [RIPES Europe](#) na kojoj je naš Dražen izabran za novi trogodišnji mandat koordinатора mreže. Osim toga, ova skupština je bila posebna i po prihvaćanju djelovanja prema sociokratskim principima aktivnih krugova, prihvaćanju nove strategije mreže i povelje za članstvo.

GOOD FOOD FOR ALL

Ukjučili smo se u koaliciju **Good Food for All** (GFFFA) kao predstavnik Europske mreže solidarne ekonomije RIPESS i kao koordinator za prikupljanje potpisa u Republici Hrvatskoj za Europsku građansku inicijativu "Hrana je ljudsko pravo za sve: zajamčimo zdrave, pravedne i održive prehrambene sustave ECI(2025)000002 (https://citizens-initiative.europa.eu/initiatives/details/2025/000002_hr)

Europska komisija je u srpnju 2025. službeno registrirala Europsku građansku inicijativu o pravu na hranu. Ovo označava povijesni korak - europski građani prvi put mogu se ujediniti preko granica kako bi zahtijevali da EU učvrsti pravo na hranu kao temeljno, provedivo pravo za sve.

Kao koordinatori smo preuzeli odgovornost za provedbu kampanje na hrvatskom jeziku, motiviranje pojedinaca i organizacija da podrže kampanju, daju svoje potpise i potaknu druge da učine isto.

Unutar kampanje želimo osigurati pristup zdravoj i kvalitetnoj hrani uz poštovanje izvornog proizvođača hrane i obzirnost prema okolišu i prirodnim resursima.

Zahtjevi kampanje su:

- Ugraditi pravo na hranu u zakone i politike EU-a
- Podržati poljoprivrednike i agroekologiju
- Osigurati poštene cijene i zdravu prehranu
- Jačanje dobrobit životinja
- Rješavanje problema koncentracije zemljišta i tržišnih monopola
- Zabraniti špekulacije poljoprivrednim proizvodima i hranom

Kako bi Europska komisija razmotrila zahtjeve potrebno je u razdoblju od 7. siječnja 2026. do 7. siječnja 2027. na prostoru EU prikupiti ukupno milijun potpisa punoljetnih građanki i građana od kojih 8640 treba biti iz Republike Hrvatske.

Tijekom 2025. godine smo sudjelovali na nekoliko pripremnih sastanaka i koordinacija s europskim organizacijama u koaliciji kako bi dogovorili načine promocije kampanje na svim nacionalnim jezicima država koje moraju ispuniti kvotu, ugostili pokretača inicijative Waltera el Nagara kako bi na festivalu “Naša dobra hrana” predstavio ECI “Hrana je ljudsko pravo za sve”, proširili smo mrežu hrvatskih udruga i organizacija uključenih u inicijativu i pripremali se za provedbu aktivnosti kampanje u 2026.godini kada krene prikupljanje potpisa.

BALKAN SEED NETWORK ASSOCIATION

Krajem listopada naša Dunja Zbiljski je otputovala u albanski gradić Belsh na godišnje okupljanje članica Balkan Seed Network Association-a.

Ova mreža, osnovana 2023. godine, sastoji se od čuvara sjemena, uzgajivača, znanstvenika, poljoprivrednika, vrtlara, udruga, organizacija, istraživačkih instituta i obrazovnih institucija aktivnih na Balkanu, a na ovogodišnjem okupljanju su sudjelovale članice iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Grčke, Rumunjske i Srbije.

Na sastanku su sve organizacije predstavile svoje djelovanje na području sjemenarstva tijekom ove godine, a nakon toga dogovarale daljnje projektne aktivnosti. Razgovaralo se i o nadolazećim zakonskim regulativama, dijelilo znanje i iskustvo te posjetila polja organizacije Association for plant genetic resources koja je i bila domaćin okupljanja.

CENTAR ZA MLADE VELIKA GORICA

Centar za mlade Velika Gorica je neprofitna organizacija koja se bavi osnaživanjem mladih kroz edukacije, kreativne radionice, volontiranje i aktivno građanstvo s ciljem pružanja mladima prostora za rast, suradnju i pozitivne promjene u zajednici.

U sklopu edukacijskog i volonterskog projekta Y-FOREST –“Youth Driven Forestry for Resilience, Education, Sustainability, and Transformation!” koji okuplja mlade i zajednicu oko teme klimatski pametnog šumarstva (CSF) bili smo domaćin aktivnostima radionica, kampanje i terenskog rada i zajedno s polaznicima promovirali znanje, sudjelovanje i otpornost u borbi protiv klimatskih promjena.

17.-18.5.2025. je na Recikliranom imanju održana prva aktivnost projekta "Y-FOREST", vikend radionici s 13 polaznika koji su osim edukativno, sudjelovali i volonterski te se ovim putem posebno zahvaljujemo mladim snagama Davidu, Grgi i Janku koji su tom prilikom strastveno pomogli u postavljanju novih gredica u ZMAG-ovom biointenzivnom vrtu.

7.6.2025. je naša Dunja vodila sudionike Y-FORESTa na poučnu stazu Šumarica u Vukomeričkim goricama. U sklopu aktivnosti, okupili su se školarci, studenti i stručnjaci koji rade s djecom i mladima te s našom Dunjom otkrivali povezanost šumskog ekosustava. Determinirali su i učili prepoznavati mnoge biljne vrste s naglaskom na one jestive, naučili što su mahovine i lišajevi, kako komuniciraju stabla, koja je funkcija gljiva i mnoge druge zanimljivostite, te kroz igru i pustolovinu, upoznali mnoga šumska bića i zaštićene vrste na području Vukomeričkih gorica.

17.-18.10.2025. smo proveli još jedan idilični jesenski vikend na Recikliranom imanju u sklopu projekta Y-Forest koji je usmjeren na edukaciju o održivim šumskim praksama.

Na vikend radionici šumskog vrtlarenja okupilo se dvadesetak sudionika koji su aktivno sudjelovali u programu. Subotu smo posvetili cjelodnevnoj praktičnoj radionici pod vodstvom naše Dunje Zbiljski, a zatim i edukativnoj šumskoj šetnji te berbi šipka za čaj i sunčanica za doručak.

Lijepo vrijeme pratilo nas je i u nedjelju i dozvolilo nam da i iduću radionicu održimo pod suncem. Tako smo u nedjelju, sa Snježanom Horvatić Popović, vlasnicom brenda Paramparam upcycle ušli u magični svijet ekoprinta te unikatnim dizajnom i motivima šumskog cvijeća i lišća ukrašavali svoje odjevne predmete i platnene vrećice.

Krajem listopada održali smo četvrtu i posljednju aktivnost projekta Y-FOREST koji je sudionike educirao o temeljnim vrijednostima održivog šumarstva, praktičnoj primjeni načela šume u uzgoju hrane, o različitim biljnim vrstama te razumijevanju funkcioniranja šumskog ekosustava.

Završna aktivnost projekta bila je akcija čišćenja šume u Vukomeriću u kojoj je uklonjeno više od 15 kubika otpada. U akciju čišćenja se uključio i [VG Komunalac](#) kroz organizaciju odvoza prikupljenog otpada te obavještanje nadležnih tijela radi nastavka čišćenja lokacije i provedbe mjera za sprječavanje daljnjeg nelegalnog odlaganja otpada, a posebno smo bili sretni i zahvalni svim volonterima koji su, unatoč kiši, odlučili svoje slobodno vrijeme posvetiti brizi za okoliš.

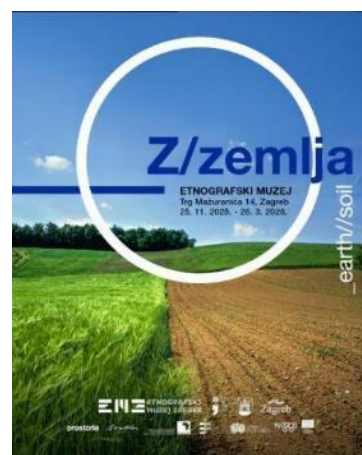

ETNOGRAFSKI MUZEJ ZAGREB

Na poziv Etnografskog muzeja u Zagrebu, sudjelovali smo u postavu izložbe „Z/zemlja“ koja istražuje odnos čovjeka prema tlu - u svakodnevnom značenju riječi „zemlja“, te odnos čovjeka prema Zemlji kao planeti.

Izložba u uvodnom dijelu nastoji osvijestiti duboku povezanost ljudi i tla te istaknuti njegovu ključnu ulogu u ljudskom životu: kvaliteta tla izravno utječe na hranu koju jedemo, vodu koju pijemo i zrak koji udišemo, ali i na mikroorganizme koji putem hrane i vode postaju dio našeg organizma.

Ove temeljne veze dalje se razrađuju kroz teme poljoprivrede i zemljoradnje, tradicijskih običaja i vjerovanja vezanih uz obradu tla, rudarstva, keramike i zemljane gradnje, kao i suvremenih održivih praksi poput urbanih vrtova, permakulture i biodinamike.

Za potrebe izložbe, naša Dunja Zbiljski je pripremila kolekciju od deset sorti sjemenja s pripadajućim pričama, praktične prikaze tehnika zaštite i stvaranja tla u permakulturnoj vrtlarskoj praksi te tri različita uzorka tla: šumsko tlo, konvencionalno poljoprivredno tlo i kompost. Izložba je otvorena od 25. studenog 2025. do 26. ožujka 2028. godine, tako da dobrodošli pogledati na Trgu Mažuranića 14 u Zagrebu.

HRVATSKA GLAZBENA MLADEŽ

HGM je udruga koja više od 70 godina radi na promicanju glazbene i kulturne baštine, razvoju mlade publike, te obrazovanju i promodžbi mladih glazbenika, a u 2025. godini je pokrenula festival koji donosi spoj ekologije, održivosti i glazbe pod nazivom "Glazba za ekološki osviještene uši".

Festival se održao 23. i 24. svibnja u prostoru Pogona Jedinstvo. ZMAG je bio partner zadužen za provedbu radionice laktofermentiranja, izrade hotela za kukce i kreativnog recikliranja, a ostale su aktivnosti provele Udruga bivših učenika ŠPUD-a, Tigrilla Gardenia iz Damanhura, te Park znanosti koji je izradio Glazbenu ogradu koja je dala poseban ugođaj ovom planetarno prijateljskom događaju s bogatim edukativnim sadržajem i radionicama za velike i male; s ciljem promicanja osvješćivanja važnosti brige o okolišu. Bilo nam je zadovoljstvo sudjelovati u ovom događanju, tako da se veselimo njegovom novom izdanju u proljeće iduće godine.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE 2025.

FINANCIJSKO IZVJEŠĆE 2025.

1. PRIHODI	271.864,59
1.1. Prihodi od prodaje robe i pružanja usluga	50.388,71
1.2. Prihodi od imovine	0,00
1.3. Prihodi od donacija	220.212,95
1.3.1. Prihodi od donacija iz proračuna	0,00
1.3.1.1. Prihodi od donacija iz proračuna JLP(R)S	0,00
1.3.2. Prihodi od članarina i članskih doprinosa	0,00
1.3.3. Prihodi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija	78.259,35
1.3.4. Prihodi od trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba	139.466,60
1.3.5. Prihodi od građana i kućanstava	0,00
1.3.6. Ostali prihodi od donacija	2.487,00
2. RASHODI	277.155,90
2.1. Rashodi za radnike	123.676,19
2.1.1. Plaće	106.159,66
2.2. Materijalni rashodi	145.191,03
2.3. Rashodi amortizacije	6.307,49
2.4. Financijski rashodi	973,42
UKUPNI RASHODI	277.155,90
MANJAK PRIHODA	-5.291,31
Višak prihoda-preneseni	50.776,58
Višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju	45.485,27
Stanje novčanih sredstava na početku godine	114.139,16
Ukupni priljevi na novčane račune i blagajne	314.813,88
Ukupni odljevi s novčanih računa i blagajni	300.779,72
Stanje novčanih sredstava na kraju razdoblja	128.173,32